

Karlova univerzita v Praze

Právnická fakulta

Katedra občanského práva

Diplomová práce

**Soudní přezkum rozhodnutí ve věcech
rozhlasového a televizního vysílání**

Adam Vojtěch

2012

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Soudní přezkum rozhodnutí ve věcech rozhlasového a televizního vysílání“ zpracoval samostatně. Veškeré prameny a zdroje informací, které jsem použil k sepsání této práce, jsou citovány v poznámkách pod čarou a jsou uvedeny v seznamu použitých pramenů a literatury. Práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 20. června 2012

.....
Adam Vojtěch

Poděkování

Děkuji tímto doc. JUDr. Aleně Mackové, Ph.D. za ochotné vedení této diplomové práce a rady i připomínky, díky kterým jsem jí mohl vypracovat.

OBSAH

Úvod	5
1. Systém rozhlasového a televizního vysílání a jeho regulace v českém právním řádu	7
1.1 Obsah a smysl regulace vysílacích médií.....	10
1.2 Rada pro rozhlasové a televizní vysílání.....	11
1.2.1 Působnost Rady pro rozhlasové a televizní vysílání	11
1.2.2 Pravomoc Rady pro rozhlasové a televizní vysílání	14
2. Soudní přezkum ve věcech rozhlasového a televizního vysílání	17
2.1 Právní úprava.....	17
2.2. Soudní přezkum ve věcech obsahu programů podle ustanovení § 31 zákona o provozování rozhlasového a televizního vysílání	20
2.2.1 Zpravodajské a politicko-publicistické pořady.....	21
2.2.2 Princip „audiatur et altera pars“	22
2.2.3 Hodnotící komentáře a názory redakce.....	23
2.2.4 Prezentování politických stran a princip odstupňované rovnosti	24
2.3 Soudní přezkum ve věcech základních povinností vysílatelů podle ustanovení § 32 zákona o provozování rozhlasového a televizního vysílání.....	25
2.3.1 Ochrana dětí a mladistvých	26
2.3.2 Nutnost vypracování znaleckého posudku	27
2.3.3 Výklad neurčitých právních pojmů.....	28
2.3.4 Žánr a charakter pořadu.....	29
2.3.5 Výklad pojmu „pořad“	31
2.3.6 Přípustné způsoby informování o mimořádných událostech na příkladu kauzy „Kuřim“	33
2.4 Soudní přezkum ve věcech obchodních sdělení podle zákona o provozování rozhlasového a televizního vysílání.....	34
2.4.1 Obchodní sdělení	35
2.4.2 Skrytá reklama	37
2.4.3 Teleshopping.....	41
2.4.4 Sponzorování	43
2.5 Soudní přezkum ve věcech reklamy podle zákona o regulaci reklamy	45
2.5.1 Reklama na protiprávní výrobky a služby.....	45
2.5.2 Rozpor reklamy s dobrými mravy	46
2.5.3 Regulace reklamy směřující na osoby mladší 18 let.....	46
Závěr.....	47
Seznam literatury a zdrojů	50

Úvod

Masová média se stala jedním z nejdůležitějších aktérů současného postmoderního světa. Ač z hlediska mediální teorie nepanuje shodný názor na to, jak velký mají média vliv a jak moc mohou ovlivnit názor svého publika, nelze zpochybnit, že patří k subjektům, které minimálně ovlivňují myšlení občanů, o čem občané přemýšlejí, tedy nastolují agendu - témata, která jsou diskutována v rámci společenského života. Ať již jde o politiku, kulturu, vzdělání, módu nebo sport, média bezpochyby pronikla do všech oblastí našeho života, a to jak v pozitivním, tak v negativním slova smyslu.

Činnost médií však nemůže být zcela bezbřehá. Je to právo a jeho normy, které mají ve veřejném zájmu média regulovat a eliminovat tak právě ony negativní vlivy, které média mohou mít. Jde však o poměrně obtížný úkol, neboť se zde střetává navzájem několik základních práv, která jsou chráněna jak na ústavněprávní úrovni, tak jsou zakotvena v mezinárodních smlouvách. Jde především o střet práva na svobodu projevu a přijímání informací s právem na zvláštní ochranu dětí a mladistvých, ochranu soukromí apod. Je na zákonodárci, aby vytvořil právní úpravu, která bude tato práva vyvažovat. Ještě podstatnějším se však jeví způsob, jakým budou tyto právní normy interpretovány a aplikovány ze strany právních orgánů a soudů.

V této práci se budu zabývat rozhlasovým a televizním vysíláním v České republice, tj. mediálním sektorem, který podléhá nejpřísnější regulaci, a přesto můžeme pozorovat v posledních dvaceti letech jeho prudký rozvoj a nárůst publika, které je vysíláním zasaženo. Digitalizace, která je již minimálně v oblasti televizního vysílání prakticky dokončena, přinesla širokou nabídku televizních programů, ale rovněž tak zvýšila nebezpečí ohrožení zájmů chráněných zákonem, především zákonem o provozování rozhlasového a televizního vysílání. Je proto nezbytné, aby fungoval efektivní dozor nad vysíláním a také aby existovalo ustálené a předvídatelné rozhodování soudů, které v rámci přezkumu správních rozhodnutí Rady pro rozhlasové a televizní vysílání nastavuje mantinely pro provozovatele vysílání v České republice.

Hlavním cílem této práce je prostřednictvím analýzy soudního přezkumu správních rozhodnutí v základních oblastech obsahové regulace vysílání vytyčit ony hranice, které byly soudy stanoveny. Půjde o povinnost poskytovat objektivní a vyvážené informace, neohrožovat fyzický, psychický nebo morální vývoj dětí a mladistvých a vysílat reklamu, která odpovídá jak požadavkům zákona o provozování rozhlasového a televizního vysílání,

tak zákonu o regulaci reklamy. Před samotnou analýzou interpretace a aplikace právních předpisů je však třeba popsat systém rozhlasového a televizního vysílání a základní prvky jeho regulace.

Text práce odpovídá právnímu stavu k 20. červnu 2012.

1. Systém rozhlasového a televizního vysílání a jeho regulace v českém právním řádu

Rozhlasové a televizní vysílání, tedy šíření mediálních obsahů prostřednictvím sítí elektronických komunikací, jak je definováno v ust. § 1 písm. a) zákona č. 231/2001 Sb. o provozování rozhlasového a televizního vysílání, je v České republice založeno na tzv. duálním systému. Ten vystřídal monopolní postavení státních vysílacích médií, které fungovalo na našem území v době do roku 1989. Tehdejší režim televizi a rozhlas využíval k přímému prosazování svých politických zájmů a ideologie, což bylo rovněž explicitně vyjádřeno i v příslušné právní úpravě¹. Tento systém byl pak definitivně ukončen s přijetím zákona č. 597/1992 Sb., který zrušil Československý rozhlas, televizi i tiskovou kancelář a derogoval příslušné právní předpisy.

Duální systém běžný v zemích západní Evropy, který byl později přejat do české právní úpravy, naopak vytváří paralelně fungující vysílací média soukromá a veřejnoprávní – tzv. média veřejné služby. Soukromí vysílatelé jsou pak podle zákona označeni jako vysílatelé s licencií, respektive vysílatelé převzatého vysílání na základě registrace, a vysílatelé veřejnoprávní jako vysílatelé ze zákona.

Veřejnoprávní média, tedy Česká televize, zřízená na základě zákona č. 483/1991 Sb. o České televizi a Český rozhlas zřízený zákonem č. 484/1991 Sb. o Českém rozhlasu, nejsou na rozdíl od svých předchůdců závislá na státní moci, neboť jde o entity nepodléhající řízení jakéhokoli státního orgánu a navíc jsou finančně nezávislé na státním rozpočtu. Česká televize a Český rozhlas jsou právnické osoby, které hospodaří s vlastním majetkem a jejichž finanční zdroje pocházejí primárně z koncesionářských poplatků a sekundárně z vlastní podnikatelské činnosti.² Koncesionářské poplatky jsou placeny vlastníky rozhlasových, resp. televizních přijímačů,³ kteří tak vynakládají finanční prostředky za reciproční poskytování dané vysílací služby. Z tohoto důvodu je zde legitimní očekávání ze strany veřejnosti, že vysílací služba bude naplňovat určité požadavky. Tyto atributy vysílání veřejné služby byly zákonodárcem vloženy do zákonných norem zřizujících veřejnoprávní vysílatele. První skupinu požadavků na poskytování veřejné služby tvoří obsahové náležitosti. Zákon klade důraz zejména na kulturní rozměr veřejnoprávního vysílání, které má poskytovat objektivní, vyvážené a pluralitní informace a nabízet pořady pro všechny skupiny obyvatel s ohledem na aspekt

¹ Ust. § 1 zákona č. 17/1964 Sb. o Československém rozhlasu, ust. § 2 odst. 2 zákona č. 18/1964 Sb. o Československé televizi

² Ust. § 10 zákona o České televizi, resp. zákona o Českém rozhlasu

³ Viz. zákon č. 384/2005 Sb. o rozhlasových a televizních poplatcích a o změně některých zákonů

sociálního původu, národnosti, věku, politického přesvědčení, pohlaví, sexuální orientace apod. Veřejnoprávním vysílatelům je ze zákona uloženo vyrábět zejména zpravodajské, publicistické, dokumentární, umělecké, dramatické, sportovní, zábavné a vzdělávací pořady a pořady pro děti a mládež⁴. Druhou skupinu požadavků tvoří technické náležitosti vysílání, kterými jsou zejména spektrum programů, které jsou vysílatelé ze zákona povinni provozovat, zřizování regionálních studií a vlastní sítě zpravodajů, provoz digitálního multiplexu, zajištění vysílacího pokrytí apod.⁵ Tyto povinnosti jsou kontrolovány Radou České televize, resp. Radou Českého rozhlasu, jakožto kolektivními orgány, které jsou rovněž zakotveny ve zřizovacích zákonech o České televizi a Českém rozhlasu. Jejich prostřednictvím je vykonáváno právo veřejnosti na kontrolu veřejnoprávních vysílatelů. Kreační pravomoc ve vztahu k Radě České televize a Českého rozhlasu je svěřena Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky. To může vyvolávat jisté otázky, zda tímto způsobem není vykonáván politický vliv na složení příslušných rad. Na druhou stranu mají poslanci při výběru členů jisté mantinely v podobě zákonného požadavku, aby byly v radách zastoupeny významné regionální, politické, sociální a kulturní názorové proudy. Nominace pak předkládají organizace a sdružení, které takovéto směry reprezentují. Navíc je třeba vzít v úvahu, že Parlament, resp. jeho Poslanecká sněmovna, je nejvyšší orgán volený lidem a tento zastupující. Má tedy plnou legitimitu k výběru členů Rady České televize a Českého rozhlasu, kteří mají uplatňovat právo veřejnosti na kontrolu veřejnoprávních vysílatelů.

Druhý pilíř v duálním systému vysílání tvoří média komerční, jejichž oprávnění vysílat je odvozeno od licence jakožto individuálního správního aktu *in personam*. Tato licence je udělována Radou pro rozhlasové a televizní vysílání vysílateli původního vysílání na základě zákona č. 231/2001 Sb. o provozování rozhlasového a televizního vysílání. Na tomto místě je třeba zmínit, že licenční řízení tak, jak je aktuálně upraveno v ustanovení § 15 a násl. zákona o vysílání, jež upravuje udělování licencí pro analogové vysílání a přechodně pro vysílání digitální, je již fakticky obsolentní. Podle technického plánu přechodu analogového vysílání na vysílání digitální, který je upraven v nařízení vlády České republiky č. 161/2008 Sb., došlo k 11. listopadu 2011 k vypnutí analogového vysílání na území České republiky, s výjimkou oblastí Jeseník a Zlín, kde bude analogové vysílání vypnuto 30. června 2012. Avšak podle zprávy Národní koordinační skupiny pro přechod na digitální televizní vysílání se již i v těchto oblastech k 12. 2. 2012 vypnutí analogového vysílání uskutečnilo.⁶

⁴ Ust. § 2 zákona o České televizi, resp. zákona o Českém rozhlasu

⁵ Ust. § 3 *ibid.*

⁶ Vypnutí zemského analogového televizního vysílání [online]. [cit. 2012-03-20]. Dostupné z WWW:

V budoucnu se tak licenční řízení k provozování zemského digitálního televizního vysílání⁷ bude řídit, stejně jako licenční řízení k provozování vysílání šířeného prostřednictvím družic a kabelových systémů, podle ust. § 25 zákona o vysílání.⁸ Tato změna znamená významný přerod v systému udělování televizních vysílacích licencí. První změnou je skutečnost, že Rada již nezahajuje licenční řízení z vlastního podnětu, ale výlučně z podnětu žadatele o licenci, který je zároveň jediným účastníkem řízení. Rada rovněž ztrácí diskreční pravomoc ohledně udělení licence. Pokud účastník řízení splní zákonné podmínky týkající se předpokladů k účasti v licenčním řízení podle ust. § 13 odst. 3 zákona o vysílání, požadovaných programových atributů určených ust. § 31 a § 32 odst. 1 zákona a pokud udělení licence není v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, pak Rada nemůže vydat zamítavé rozhodnutí a na udělení licence tak fakticky vzniká právní nárok.⁹ Licenční řízení tak díky technickému přechodu z kmitočtově omezeného analogového vysílání na flexibilnější digitální vysílání ztrácí charakter jakéhosi výběrového řízení, při kterém byla Rada oprávněna rozhodnout o nejlepší programové nabídce a vhodnosti účastníků a stává se více méně formálním.¹⁰ Nadále však zůstává možnost podat proti zamítavému rozhodnutí Rady správní žalobu, příp. kasační stížnost, což budu podrobněji rozebírat dále.

Druhou skupinou komerčních vysílatelů jsou provozovatelé převzatého vysílání, kteří jsou oprávněni takovéto vysílání provádět na základě registrace udělené Radou pro rozhlasové a televizní vysílání. Při splnění zákonných podmínek uvedených v ust. § 27 až § 28a zákona o vysílání jim vzniká na registraci právní nárok.

Všichni provozovatelé televizního a rozhlasového vysílání, ať již ze zákona nebo na základě licence, resp. registrace, podléhají doзору ze strany Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, přestože se v určitých oblastech zákonné požadavky na vysílatele liší v závislosti na jeho formě

<http://www.digitalne.tv/aktuality/detail/?id=100698>

⁷ Pro provozovatele rozhlasového analogového vysílání byly na základě zákona o vysílání uděleny tzv. transformační licence opravňující k analogovému vysílání do roku 2025.

⁸ CHALOUPKOVÁ, Helena a Petr HOLÝ. *Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání a předpisy související: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, XVI, s. 109. ISBN 978-80-7400-143-7.

⁹ Ibid. str. 125

¹⁰ POUPEROVÁ, Olga. *Regulace médií*. Praha: Leges, 2010, s. 139. ISBN 978-80-87212-48-6.

1.1 Obsah a smysl regulace vysílacích médií

Elektronická média – televizní a rozhlasové vysílatelé, podléhají oproti médiím tištěným mnohem přísnější regulaci, a to jak z hlediska přístupu k vysílání, tak z hlediska jeho obsahu. Na rozdíl od médií tištěných, resp. periodického tisku, jejichž provoz lze zahájit pouze na základě písemného oznámení učiněného Ministerstvu kultury České republiky, jsou provozovatelé médií vysílacích závislí na přidělení licence ze strany Rady pro rozhlasové a televizní vysílání udělované ve správním řízení. Vyžadováno je rovněž stanovisko Rady Českého telekomunikačního úřadu, orgánu majícího kontrolu nad technickými parametry vysílání. Důvodem takovéto přísnější regulace byla vždy v první řadě vzácnost statků umožňujících vysílání, tj. omezený počet radiových kmitočtů. V této souvislosti je však třeba připomenout, že uvedený důvod je již znatelně relativizován prakticky dokončeným přechodem z analogové na digitální vysílání v oblasti televize a do roku 2025 i předpokládanou digitalizací rozhlasového vysílání. Tato klíčová technická modifikace rozšiřuje významným způsobem možnosti vysílání, zejména z hlediska navýšení počtu televizních programů. Ty se oproti standardním analogovým plnoformátovým programům více profilují. Elektronická média tak postupně přestávají všeobecně sloužit všem občanům,¹¹ ale začínají se zaměřovat na specifické skupiny diváků. Jak bylo popsáno výše, znamená to také změkčení podmínek pro udělení vysílacích licencí. V této souvislosti jsou kladeny rovněž otázky, zda je nadále třeba regulovat v dané situaci, kdy prakticky kdokoli může provozovat televizní vysílání, obsah tohoto vysílání speciálním zákonem a zda by nebyla dostačující regulace trestními předpisy.¹² Regulace obsahu zákonem o vysílání je však nadále zachována. To je rovněž zásadní rozdíl oproti médiím tištěným, u kterých neexistují speciálním zákonem upravené požadavky na obsah a neutralitu a která rovněž nejsou prakticky nikým „z vnějšku“ kontrolována.¹³ Obrana je tak možná pouze prostřednictvím občanskoprávní žaloby podané na příslušného vydavatele. Důvodem pro silnější regulaci obsahu elektronických médií, resp. televize a rozhlasu, je podle mého názoru přesvědčení o výrazně silnějším vlivu těchto médií na publikum a to především v případě televize. Ta se postupem času stala přirozenou součástí domácností většiny občanů a nese tak charakter ryze masového média působícího současně na

¹¹ ROZEHNAL, Aleš. *Mediální právo*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Nakladatelství a vydavatelství Aleš Čeněk, 2007, s. 41. ISBN 978-80-7380-033-8.

¹² POUPEŘOVÁ, Olga. *Regulace médií*. Praha: Leges, 2010, s. 140. ISBN 978-80-87212-48-6.

¹³ Kromě samoregulačních institucí jako je např. Syndikát novinářů,

několik smyslů a zasahujícího široké publikum, včetně dětí a mladistvých. Ti jsou vnímáni jako obzvláště zranitelná, a proto i zákonem o vysílání speciálně chráněná skupina.¹⁴

Televizní a rozhlasová média jsou navíc oproti médiím tištěným regulována co do vlastnické struktury a zajištění plurality informací. Zákon o vysílání se tak snaží zabránit koncentraci vlastnictví způsobené jednak tím, že by jedna právnická nebo fyzická osoba byla držitelem několika vysílacích licencí nebo že by se jednotliví provozovatelé televizního nebo rozhlasového vysílání navzájem slučovali nebo majetkově podíleli na svém podnikání.¹⁵ Smyslem těchto ustanovení zákona je jednak výše zmiňovaná vzácnost a omezenost přenosových cest, kdy by tak mělo dojít ke spravedlivému rozdělení radiových kmitočtů a také obava z vytváření velkých mediálních konglomerátů. Takovéto korporace by eliminovaly pluralitu prezentovaných informací a názorů a naopak by je mohly monopolizovat, což by bylo v rámci demokratického zřízení nepřijatelné.¹⁶ V souvislosti s digitalizací je však opět třeba poukázat na změkčení podmínek, kdy ust. § 55a odst. 1 zákona o vysílání stanoví, že jedna právnická nebo fyzická osoba nesmí být držitelem více než dvou licencí k provozování celoplošného digitálního televizního vysílání opravňujících k šíření plnoformátových programů, programů, které obsahují pořady různého zaměření a témat.¹⁷ V odst. 2 stejného ustanovení je pak prakticky totožná podmínka pro digitální rozhlasové vysílání, ovšem s tím rozdílem, že je již vynechána specifikace licencí. Jde jak o plnoformátové licence, tak o licence pro profilové programy. Provozovatel televizního vysílání je tak zvýhodněn, neboť může být *a contrario* držitelem neomezeného počtu licencí k provozování profilových programů, tedy zaměřených pouze na sport, film, hudbu apod.

1.2 Rada pro rozhlasové a televizní vysílání

1.2.1 Působnost Rady pro rozhlasové a televizní vysílání

Orgánem, který je v České republice zodpovědný za celkový dozor nad rozhlasovým a televizním vysíláním, tj. nad všemi provozovateli rozhlasového a televizního vysílání na

¹⁴ Ust. § 32 odst. 1 zákona o provozování rozhlasového a televizního vysílání

¹⁵ Ust. § 55 a násl. zákona o vysílání

¹⁶ POUPEŘOVÁ, Olga. *Regulace médií*. Praha: Leges, 2010, s. 141. ISBN 978-80-87212-48-6.

¹⁷ CHALOUPKOVÁ, Helena a Petr HOLÝ. *Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání a předpisy související: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, XVI, s. 183. ISBN 978-80-7400-143-7.

našem území, je Rada pro rozhlasové a televizní vysílání. Jde o správní orgán s celostátní územní a dílčí věcnou působností v oblasti kontroly rozhlasového a televizního vysílání.¹⁸

Tento správní orgán byl poprvé do našeho právního řádu uveden zákonem č. 103/1992 Sb. o Radě České republiky pro rozhlasové a televizní vysílání. Šlo o speciální zřizovací zákon, který navazoval na zákon č. 468/1991 Sb. o provozování rozhlasového a televizního vysílání, první předpis upravující nový duální model rozhlasového a televizního vysílání na našem území po roce 1989. Zákon o vysílání zřídil Federální radu pro rozhlasové a televizní vysílání, což odpovídalo tehdejšímu modelu dvojkolejnosti národních a federálních orgánů.

Současná Rada pro rozhlasové a televizní vysílání byla zřízena zákonem č. 231/2001 Sb. o provozování rozhlasového a televizního vysílání. Není tedy oproti své předchůdkyni zřízena samostatným právním předpisem, ale přímo zákonem o vysílání. Jde o kolektivní orgán složený ze 13 členů, které jmenuje a odvolává předseda vlády na návrh Poslanecké sněmovny. V ust. § 7 zákona o vysílání jsou vymezeny formální požadavky pro možnost návrhu a jmenování do funkce člena Rady a rovněž pro samotný výkon mandátu, kdy je důraz kladen na nestrannost a nezávislost jednotlivých členů, jejichž funkce je veřejná a tudíž se na ní vztahuje i zákon o střetu zájmů.¹⁹ Rada je přímým vykonavatelem státní správy, který je vydělen ze standardní hierarchické struktury státní správy a je tak označována jako nezávislý správní úřad.²⁰ Rada se neřídí pokyny žádného nadřízeného orgánu a je zodpovědná pouze Poslanecké sněmovně, které musí podle zákona o vysílání předkládat každý rok ke schválení výroční zprávu. Opětovné neschválení výroční zprávy může mít za následek návrh předsedovi vlády na odvolání Rady.

Otázkou, kterou se zabývala teorie i praxe v souvislosti s postavením Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, bylo, zda jde o ústřední orgán státní správy či nikoli. Zprvu převládajícím formálním přístupem k této otázce se dospělo k závěru, že se o ústřední správní úřad nejedná. V této souvislosti je možné poukázat např. na usnesení Nejvyššího správního soudu, ve kterém v souladu s dřívějším rozhodnutím Vrchního soudu v Praze²¹ vyslovil právní větu, že za ústřední správní orgány ve smyslu ust. § 97 odst. 1 písm c) s. ř. s. je možné považovat pouze takové orgány, které jsou jako ústřední správní úřad nebo ústřední orgán

¹⁸ HENDRYCH, Dušan. *Správní právo: obecná část*. 7. vyd. Praha: Beck, 2009, XXXVIII, s. 117-118. ISBN 978-80-7400-049-2.

¹⁹ CHALOUPKOVÁ, Helena a Petr HOLÝ. *Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání a předpisy související: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, XVI, s. 93. ISBN 978-80-7400-143-7.

²⁰ HENDRYCH, Dušan. *Správní právo: obecná část*. 7. vyd. Praha: Beck, 2009, XXXVIII, s. 131. ISBN 978-80-7400-049-2.

²¹ Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze, sp. zn. 6 A 98/93

státní správy výslovně označeny v kompetenčním nebo jiném zákoně.²² Takovouto charakteristiku by Rada nesplňovala. Zlom ovšem nastal s usnesením Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 52/04, který kritizoval obě výše uvedená rozhodnutí právě pro jejich přílišný formalismus, který se dostává do rozporu se zásadou materiálního právního státu.²³ Ústavní soud naopak dovedl, že Rada pro rozhlasové a televizní vysílání je ústředním orgánem státní správy neboť splňuje Ústavním soudem vymezené znaky, tj. že výkon státní správy představuje podstatnou (byť menšinovou) část její náplně, Rada vykonává celostátní působnost a není přímo podřízena jinému ústřednímu orgánu státní správy. Tento výklad byl následně promítnut do příslušné právní úpravy.²⁴ Uvedený doktrinální posun má však dopad spíše v otázce kompetenčních sporů, než v otázce správního řízení před Radou či soudního přezkumu rozhodnutí ve správním soudnictví.

Pro Radu, jakožto orgán veřejné moci, platí princip enumerativnosti veřejnoprávních pretenzí, tzn. že Rada je oprávněna činit pouze to, co jí zákon výslovně umožňuje v rámci zákonných mezí a zákonem danými způsoby.²⁵ Působnost Rady je stanovena v ust. § 5 zákona o vysílání, tedy přímo ve zřizovacím právním předpisu. Lze jí v zásadě rozdělit do šesti základních oblastí. První a nejdůležitější se týká správního dozoru v oblasti rozhlasového a televizního vysílání, včetně dozoru nad plněním licenčních podmínek, resp. podmínek zakotvených v registraci k provozu převzatého vysílání. Rada uděluje, mění a odnímá licence a registrace a vede správní řízení při porušení zákona, které může vyústit až v udělení sankce. Druhou oblastí je spolupráce s Českým telekomunikačním úřadem, v jehož působnosti je technická stránka vysílání. Třetí oblastí je vydávání stanovisek a podílení se na vytváření politiky vysílání v České republice a zvyšování mediální gramotnosti. Čtvrtá oblast působnosti se týká samotného fungování Rady, resp. jejího Úřadu, kdy Rada vydává jednací řád a statut, předkládá návrh svého rozpočtu a závěrečného účtu a zveřejňuje výroční zprávy, usnesení a zápisy z jednání, nebrání-li tomu zvláštní právní předpisy. Pátou oblastí je mezinárodní spolupráce, zejména pokud jde o spolupráci s orgány Evropské unie, regulačními orgány členských států a plnění závazků plynoucích z Evropské úmluvy o přeshraniční televizi. Poslední oblastí je zbytková klauzule, která odkazuje na další právní předpisy, jako je zákon o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání, zákon o České televizi, zákon o Českém rozhlasu nebo zákon o regulaci reklamy.

²² Usnesení Nejvyššího správního soudu, sp. zn. Komp 1/2004 – 70

²³ Usnesení Ústavního soudu, sp. zn. Pl. ÚS 52/04

²⁴ Ust. § 4 odst. 2 zákona o vysílání

²⁵ CHALOUPKOVÁ, Helena a Petr HOLÝ. *Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání a předpisy související: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, XVI, s. 90. ISBN 978-80-7400-143-7.

Pro účely této práce, ve které se budu zabývat soudním přezkumem rozhodnutí Rady v oblasti regulace reklamy, bych se rád podrobněji věnoval právě posledně zmíněnému právnímu předpisu, tedy zákonu č. 40/1995 Sb. o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb. o provozování rozhlasového a televizního vysílání ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon reguluje v první řadě obsahové náležitosti veškeré reklamy a speciálně reklamu na některé zdravotně závadné a návykové výrobky, jako je tabák a alkohol. Dále pak upravuje reklamu na humánní i veterinární léčivé přípravky, přípravky na ochranu rostlin, potraviny, kojeneckou výživu, reklamu na darování lidských tkání, reklamu na dočasné užívání ubytovacího zařízení, na činnosti v pohřebnictví a reklamu na zbraně a střelivo.²⁶ Zákon v ust. § 7 odst. 1 písm a) stanoví působnost Rady v oblasti kontroly dodržování zákona o regulaci reklamy, kdy má Rada povinnost dohlížet na veškerou reklamu a sponzorování šířené jak prostřednictvím rozhlasového a televizního vysílání, tak audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání.

1.2.2 Pravomoc Rady pro rozhlasové a televizní vysílání

Pokud jde o pravomoc Rady, tedy právní prostředky, které Radě umožňují vykonávat veřejnou moc a takto autoritativně rozhodovat o právech a povinnostech provozovatelů rozhlasového a televizního vysílání²⁷, je tato uskutečňována vydáváním individuálních správních aktů a správním dozorem. Rada vydává individuální správní akty za prvé v rámci licenčního řízení a řízení o udělení registrace k provozování převzatého vysílání, kdy takovýmto správním aktem uděluje či odmítá udělit licenci či registraci. Rada dále vykonává správní dozor nad vysíláním v České republice, monitoruje vysílání a další chování subjektů a porovnává ho s požadavky obsaženými v příslušných právních předpisech.²⁸ V případě nesouladu nastupují nápravná a sankční opatření, tj. opět vydání individuálního správního aktu, kterým je většinou rozhodováno o povinnosti zaplatit pokutu. Konkrétní sankční ustanovení jsou upravena v části sedmé zákona o vysílání. Zákon o vysílání však v ust. § 59 vyžaduje v souladu se zásadou preventivní funkce správního trestání, aby před uložením sankce Rada vydala upozornění na porušení zákona a vyzvala provozovatele vysílání a provozovatele převzatého vysílání k nápravě. K té Rada stanoví přiměřenou lhůtu. Teprve

²⁶ Ust. § 1 zákona o regulaci reklamy

²⁷ HENDRYCH, Dušan. *Správní právo: obecná část*. 7. vyd. Praha: Beck, 2009, XXXVIII, s. 119. ISBN 978-80-7400-049-2.

²⁸ *Ibid.*, str. 298

v případě, že k nápravě nedojde, je Rada oprávněna provozovatele sankcionovat.²⁹ Uvedený postup však neplatí u taxativně vymezených případů zvláště závažných porušení zákona o vysílání.³⁰ Upozornění však není správním rozhodnutím a nelze proti němu podat ani správní žalobu.³¹ Jde však o úkon v rámci řízení o sankci a proto se lze proti němu bránit v rámci přezkumného soudního řízení proti rozhodnutí o udělení sankce.³² Upozornění je podle Nejvyššího správního soudu nutno vnímat v materiálním smyslu. Postačuje, že Rada předá informaci o tom, že provozovatel porušuje zákon a že mu hrozí sankce. Upozornění se tak váže k porušení zákonné povinnosti a ne ke konkrétnímu skutku. Rada nemá tudíž povinnost upozorňovat provozovatele na každý konkrétní skutek či na každý „typ pořadu“, který zákon porušuje.³³

První sankcí, kterou rada disponuje, jsou pokuty. Jejich výše se pohybuje v rozmezí od 5000 Kč do 10 000 000 Kč v závislosti na skutkové podstatě správního deliktu a jeho rozsahu.³⁴ Rada musí v rámci správního uvážení zohlednit při ukládání pokut povahu pořadu, kterým byl zákon porušen a postavení vysílatele na mediálním trhu. Rovněž musí přihlídnout k závažnosti porušení, finančnímu prospěchu z tohoto závadného vysílání a ke stanovisku samoregulačního orgánu, obdrží-li toto stanovisko v zákonné lhůtě 10 dní od zahájení řízení o správním deliktu. Je však třeba připomenout, že Rada musí rozhodovat v souladu se základními principy správního rozhodování, včetně povinnosti rozhodovat v obdobných případech obdobným způsobem.³⁵ Rada může pokutu uložit v subjektivní lhůtě jednoho roku a objektivní lhůtě tří let. Při řízení o udělení pokuty se postupuje podle správního řádu a proti danému rozhodnutí lze podat žalobu podle soudního řádu správního, která má odkladný účinek. Soud pak musí o této žalobě rozhodnout ve lhůtě 90 dní.

Druhou sankcí, jíž Rada disponuje, je pozastavení převzatého vysílání televizního programu ze státu, který je smluvní stranou Evropské úmluvy o přeshraniční televizi³⁶ a z členského státu Evropské unie. V tomto případě má Rada pravomoc rozhodnout o

²⁹ ŠIMORDOVÁ, Andrea. *Postup Rady pro rozhlasové a televizní vysílání při rozhodování o televizním násilí* [online]. [cit. 2012-03-26]. Článek dostupný z WWW: <http://www.epravo.cz/top/clanky/postup-rady-pro-rozhlasove-a-televizni-vysilani-pri-rozhodovani-o-televiznim-nasili-73788.html>

³⁰ Ust. § 59 odst. 4 zákona o vysílání

³¹ ROZEHNAL, Aleš. *Zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů: Zákon č. 132/2010 Sb., o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání a o změně některých zákonů (zákon o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání) : komentář*. Vyd. 2. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, ix, s. 176. ISBN 978-80-7357-628-8 ; usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu, čj. 8 As 47/2005 – 86

³² Rozsudek Městského soudu v Praze, čj. 8 Ca 212/2008-61

³³ Rozsudky Nejvyššího správního soudu, čj. 6 As 20/2008 – 83 a 6 As 30/2008 - 97

³⁴ Viz. ust. § 60 zákona o vysílání

³⁵ Rozsudek Nejvyššího správního soudu, čj. 8 As 5/2005

³⁶ Evropská úmluva o přeshraniční televizi vyhlášená sdělením Ministerstva zahraničních věcí č. 57/2004 Sb.m.s.

pozastavení převzatého televizního vysílání pocházejícího z výše vymezených států, pokud porušují zákon způsobem, který je popsán v ust. § 62 zákona o vysílání, například pokud vysílané pořady propagují válku a líčí krutá a nelidská jednání takovým způsobem, který je jejich zlehčováním, omlouváním, či schvalováním nebo pořady mohou vážně narušit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých zejména tím, že obsahují pornografii nebo hrubé samoučelné násilí.³⁷ Pozastavení převzatého vysílání je omezeno maximální dobou 6 měsíců od právní moci rozhodnutí Rady, příp. rozhodnutím Evropské komise o neslučitelnosti daného rozhodnutí s právem Evropské unie. Rada v těchto případech spolupracuje kromě Evropské komise rovněž s regulačními orgány ostatních členských států. Ze systematického výkladu plyne, že proti rozhodnutí Rady o pozastavení převzatého vysílání není možné podat žalobu podle soudního řádu správního. Takováto možnost totiž není, oproti úpravě řízení o ukládání pokut³⁸, obsažena v předmětném ustanovení § 62 a není ani zmíněna v taxativním výčtu ustanovení § 65, které se týká výslovně odnětí licence a zrušení registrace.

Poslední dvě sankční pravomoci Rady jsou upraveny v ust. § 63 a § 64 zákona o vysílání a jde o nejpřísnější postih, kterým Rada disponuje, tedy o odnětí licence a zrušení registrace. Rada má povinnost odejmout licenci vždy, pokud jí provozovatel dosáhl na základě nepravdivých údajů, pokud porušuje ustanovení o zákazu koncentrace vlastnictví³⁹ a pokud zvláště závažným způsobem a opakovaně porušuje zákonné povinnosti provozovatele týkající se obsahu vysílání, či licenční podmínky. Opakované porušení je takové, za něž byla více než jednou uložena pokuta ve dvou po sobě jdoucích kalendářních letech.⁴⁰ Rada má také diskreční pravomoc odejmout licenci v případě, že provozovatel nezačal do 180 dnů rozhlasové a do 360 dnů televizní vysílání od udělení licence, či nevysílal v průběhu kalendářního roku bez důvodných technických překážek objektivní povahy⁴¹ celkem 30 dní. Dále může Rada odebrat licenci vysílateli, na jehož majetek byl pravomocně prohlášen konkurz nebo byl odsouzen pro úmyslný trestný čin. Podobně upraveno je i zrušení registrace podle ust. § 64 zákona o vysílání s tím, že porušení zákonných povinností není stanoveno tak přísně, jako v případě odnětí licence provozovateli vysílání a týká se pouze opakovaného porušení ust. § 32 odst. 3 zákona o vysílání, za něž byla již udělena pokuta. Provozovateli převzatého vysílání může být však navíc zrušena licence v případě porušení mezinárodní

³⁷ Viz. § 62 zákona o vysílání

³⁸ Ust. § 61 odst. 6 zákona o vysílání

³⁹ Ust. § 55 a násl. zákona o vysílání

⁴⁰ Ust. § 2 odst. 1 písm. x) zákona o vysílání

⁴¹ CHALOUPKOVÁ, Helena a Petr HOLÝ. *Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání a předpisy související: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, XVI, s. 196. ISBN 978-80-7400-143-7.

dohody, kterou je Česká republika vázána.⁴² V případě, že došlo k odnětí licence nebo zrušení registrace, je provozovatel povinen ukončit vysílání ve lhůtě, kterou stanoví Rada. V opačném případě mu může být udělena pokuta za neoprávněné vysílání až do výše 10 000 000 Kč.⁴³

Rada disponuje rovněž pravomocí, kterou jí uděluje zákon o regulaci reklamy. Rada, jakožto orgán dozoru nad dodržováním zákona o regulaci reklamy v rámci televizního a rozhlasového vysílání, má v první řadě pravomoc nařídit odstranění a ukončení reklamy, která je v rozporu se zákonem, příp. zakázat i pozastavit nepřipustnou srovnávací reklamu nebo reklamu, která je nekalou obchodní praktikou. V případě porušení zákona má pak Rada v rámci správního trestání rovněž pravomoc udělit fyzické osobě pokutu za spáchaný přestupek. Právníkům a podnikajícím fyzickým osobám pak Rada udělí pokutu za správní delikt. Proti těmto rozhodnutím je možné, stejně jako v případě úpravy obsažené v zákoně o vysílání, podat správní žalobu podle soudního řádu správního, která má odkladný účinek. Zákon však v tomto případě nestanoví lhůtu, do kdy má soud o žalobě rozhodnout.

2. Soudní přezkum ve věcech rozhlasového a televizního vysílání

2.1 Právní úprava

Jak bylo již výše uvedeno, podléhá rozhlasové a televizní vysílání v České republice správnímu dozoru ze strany Rady pro rozhlasové a televizní vysílání. Radě byla v této souvislosti udělena pravomoc ukládat sankce, a to jak podle zákona o vysílání, tak podle zákona o regulaci reklamy.⁴⁴ Proti těmto rozhodnutím je možné podat žalobu a žádat tak o soudní přezkum podle soudního řádu správního. Tato možnost je výslovně zakotvena v zákoně o vysílání, a to jednak v konkrétních ustanoveních, která se týkají přezkumu rozhodnutí Rady o uložení pokuty, odnětí licence a zrušení registrace, tak v ust. § 66 zákona o vysílání, ve kterém jsou taxativně vyjmenována rozhodnutí rady, proti kterým je možné podat správní žalobu. Podání těchto taxativně vymezených žalob má odkladný účinek a soud má povinnost o nich rozhodnout do 90 dní. Neexistuje zde však žádný následek spojený s marným uplynutím dané lhůty, kromě možnosti vzniku nároku na náhradu škody⁴⁵. Stejnou možnost napadení rozhodnutí Rady ve správním soudnictví stanoví i zákon č. 40/1995 Sb. o

⁴² V tomto případě je možné uvažovat například o porušení Evropské úmluvy o přeshraniční televizi.

⁴³ Ust. § 60 odst. 5 zákona o vysílání

⁴⁴ Rada má dále pravomoc ukládat sankce podle zákona č. 132/2010 Sb. o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání.

⁴⁵ CHALOUPKOVÁ, Helena a Petr HOLÝ. *Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání a předpisy související: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, XVI, s. 200. ISBN 978-80-7400-143-7.

regulaci reklamy ve svém ustanovení § 8c odst. 2. Podání takové žaloby má rovněž odkladný účinek, ale soud nemá v tomto případě stanovenou lhůtu pro rozhodnutí ve věci.

K řízení o těchto žalobách je podle zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního věcně příslušný krajský soud, v jehož obvodu je sídlo orgánu, který rozhodnutí vydal.⁴⁶ V případě Rady se jedná o Městský soud v Praze. Aktivně legitimována k podání žaloby je osoba, která tvrdí, že byla na svých právech přímo nebo důsledkem porušení svých práv ve správním řízení zkrácena. V našem případě tak půjde nejčastěji o provozovatele televizního a rozhlasového vysílání (na základě zákona, licence nebo registrace) nebo o zadavatele, zpracovatele či šířitele reklamy, jak jsou tyto subjekty definovány v zákoně o regulaci reklamy. Pasivně legitimována je pak vždy Rada pro rozhlasové a televizní vysílání. Žaloba musí kromě obecných náležitostí podání, uvedených v ust. § 37 odst. 2 a 3 s.ř.s. obsahovat rovněž náležitosti uvedené v ust. § 71 odst. 1, tedy označení napadeného rozhodnutí, zúčastněných osob, výroků, proti kterým žalobce brojí a žalobní body, ze kterých bude patrné, z jakého důvodu je považuje za nezákonné nebo nicotné. Žalobce musí rovněž označit důkazy a navrhnout výrok rozsudku. Žalobce má navíc povinnost jeden opis napadeného rozhodnutí k žalobě připojit.

Obecná lhůta pro podání žaloby podle soudního řádu správního jsou dva měsíce od doručení písemného vyhotovení rozhodnutí správního orgánu, pokud nestanoví zvláštní zákon jinak. Zákon o vysílání ve svém ustanovení § 65 odst. 1 stanoví speciální lhůtu 30 dnů v případě podání žaloby proti rozhodnutí o odnětí licence a zrušení registrace. Oproti obecné úpravě obsažené v ust. § 73 soudního řádu správního, která stanoví, že podání žaloby nemá devolutivní účinek, vychází zákon o vysílání a zákon o regulaci reklamy primárně z odkladného účinku podání správní žaloby.⁴⁷ Důvodem jsou podle mého názoru především velmi vysoké náklady spojené s ukončením a případnou obnovou rozhlasového a televizního vysílání, kdy by neodkladný účinek žaloby mohl znamenat faktický konec činnosti komerčních provozovatelů rozhlasového a televizního vysílání, kteří jsou plně závislí na příjmech z reklamy, a to bez ohledu na výsledek soudního přezkumu.

Městský soud v Praze rozhodne ve věci rozsudkem podle ust. § 78 soudního řádu správního. Soud může rozhodnutí zrušit pro vady řízení nebo nezákonnost, a to i v případě, že Rada překročila meze správního uvážení nebo správní uvážení zneužila. V případě přezkumu rozhodnutí ve věcech rozhlasového a televizního vysílání jde v zásadě především o posuzování správního uvažování ze strany Rady, neboť ta musí vždy individuálně posoudit,

⁴⁶ Ust. § 7 odst. 1, odst. 2 s. ř. s.

⁴⁷ Viz. ust. § 61 odst. 6 a § 65 odst. 1 zákona o vysílání a § 8c odst. 2 zákona o regulaci reklamy

zda vůbec došlo vysíláním určitého pořadu k naplnění skutkové podstaty správního deliktu a do jaké míry. V případě, že rozhodnutím je uložena provozovateli vysílání sankce, avšak rozhodnutí není ani nezákonné, ani nemůže být zrušeno pro vady řízení, disponuje soud moderační pravomocí, kdy může na návrh žalobce upustit od uložení zjevně nepřiměřené sankce, příp. tuto sankci úměrně snížit. Pokud soud rozhodnutí zruší, vrátí jej Radě k dalšímu řízení. Celé správní řízení se tak dostává zpět do své procesní fáze a účastníci tak mohou navrhnout nové důkazní prostředky, předložit nová vyjádření a doplnit poklady podle pokynu Rady⁴⁸, přičemž podle ust. § 78 odst. 5 soudního řádu správního je Rada vázána právním názorem, který soud v rozsudku vyslovil. Nedůvodnou žalobu soud zamítne.

Proti pravomocnému rozhodnutí Městského soudu v Praze je poté přípustné podat do dvou týdnů od doručení kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu podle ust. § 102 a násl. soudního řádu správního, která sama o sobě nemá odkladný účinek. Na návrh stěžovatele jí však může Nejvyšší správní soud odkladný účinek přiznat.⁴⁹ Nejvyšší správní soud může v souladu s tzv. kasačním principem⁵⁰ rozhodnout rozsudkem o kasační stížnosti tak, že rozsudek Městského soudu v Praze zruší a věc mu vrátí k dalšímu řízení. V tomto případě je podle ust. § 110 odst. 4 soudního řádu správního Městský soud v Praze vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem. Nejvyšší správní soud, jakožto nejvyšší orgán v systému správního soudnictví, působí tedy jako sjednocovatel judikatury. V případě, že by se Městský soud v Praze jeho právním názorem neřídil, je to důvod pro podání nové kasační stížnosti.⁵¹ V rámci ekonomického principu šetření nákladů je Nejvyšší správní soud oprávněn současně se zrušením rozhodnutí Městského soudu v Praze rozhodnout o zastavení řízení, odmítnutí návrhu nebo postoupení věci, pokud k tomu v řízení před Městským soudem v Praze existovaly důvody. Nejvyšší správní soud je rovněž oprávněn rozhodnout současně s rozsudkem přímo o zrušení rozhodnutí Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, pokud k tomu již u soudu první instance byly důvody. V případě nedůvodnosti kasační stížnosti jí Nejvyšší správní soud zamítne.

Jak již bylo popsáno výše, je Rada vázána právním názorem soudu v případě, že je její rozhodnutí zrušeno a vráceno k dalšímu řízení. Rada se skutečně řídí vývojem judikatury a promítá ji do své rozhodovací praxe. V důsledku toho dochází postupně ke snižování počtu správních řízení, která jsou zahajována z moci úřední a rovněž k nižšímu počtu uložených

⁴⁸ Výroční zpráva Rady pro rozhlasové a televizní vysílání za rok 2011, str. 42, dostupná rovněž z WWW: <http://www.rrtv.cz/cz/files/zpravy/VZ2011.pdf>

⁴⁹ Ust. § 107 s. ř. s.

⁵⁰ VOPÁLKA, Vladimír, Vladimír MIKULE, Věra ŠIMŮNKOVÁ a Miloslav ŠOLÍN. *Soudní řád správní: komentář*. 1. vyd. Praha: Beck, 2004, XI, s. 286. ISBN 80-7179-864-9.

⁵¹ Ust. § 104 odst. 3 s. ř. s.

sankcí. Například v porovnání s rokem 2010, kdy Rada zahájila 201 správních řízení, bylo v roce 2011 zahájeno pouze 81 správních řízení. Podobný vývoj nastal v otázce počtu uložených pokut. Oproti roku 2009 kdy jich Rada udělila 240, bylo roku 2011 uloženo pouze 67 pokut.⁵² Rada rovněž čím dál častěji přistupuje na základě aktuálních soudních rozhodnutí k zastavení řízení, která byla zahájena v předchozích letech.⁵³

2.2. Soudní přezkum ve věcech obsahu programů podle ustanovení § 31 zákona o provozování rozhlasového a televizního vysílání

První oblastí soudního přezkumu rozhodnutí ve věcech rozhlasového a televizního vysílání, kterou se budu v této práci zabývat, je přezkum rozhodnutí Rady týkající se obsahu programů podle ust. § 31 zákona o vysílání. Toto ustanovení řeší primárně otázku poskytování objektivních a vyvážených informací ze strany provozovatelů vysílání. V ustanovení § 31 odst. 2 zákona o vysílání je stanovena povinnost poskytovat objektivní a vyvážené informace nezbytné pro svobodné vytváření názorů. V odst. 3 je pak dále rozvedena daná povinnost pro vysílání zpravodajských a politicko-publicistických pořadů ve vztahu k referování o politických stranách a hnutích, kdy žádný subjekt nesmí být jednostranně zvýhodňován.

Uvedené povinnosti jsou však podle doslovného znění uloženy pouze provozovatelům vysílání, oproti odst. 1 tohoto paragrafu tak zákonodárce vynechal z daného ustanovení provozovatele převzatého vysílání. Při použití doslovného výkladu bychom tak mohli považovat toto ustanovení za závazné pouze pro provozovatele (původního) vysílání, jak je definován v ust. § 2 odst. 1 písm. f) zákona o vysílání. V tomto případě je však třeba užít výkladu systematického a interpretovat tyto povinnosti ve světle sankčního ustanovení § 60 odst. 1 písm. b), které umožňuje udělit Radě pokutu provozovateli vysílání a *provozovateli převzatého vysílání*, pokud neplní povinnosti podle ust. § 31 odst. 2 a 3 zákona o vysílání.⁵⁴ Pokud je tedy Rada oprávněna udělovat takovouto sankci všem provozovatelům původního i převzatého vysílání, lze dovodit, že pro všechny provozovatele rovněž platí výše uvedené povinnosti. Ostatně podobná interpretace vyplývá i z judikatury. Nejvyšší správní soud se

⁵² Výroční zpráva Rady pro rozhlasové a televizní vysílání za rok 2011, str. 43, dostupná rovněž z WWW: <http://www.rrtv.cz/cz/files/zpravy/VZ2011.pdf>

⁵³ Ibid.

⁵⁴ ROZEHNAL, Aleš. *Zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů: Zákon č. 132/2010 Sb., o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání a o změně některých zákonů (zákon o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání) : komentář*. Vyd. 2. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, ix, s. 99. ISBN 978-80-7357-628-8.

vyslovil tak, že *všechna média* regulovaná zákonem o provozování rozhlasového a televizního vysílání podléhají trvalému požadavku objektivnosti a vyváženosti vysílání.⁵⁵ Problémem se v této souvislosti jeví fakt, že provozovatel převzatého vysílání fakticky nemůže ovlivnit obsah převzatého vysílání, které není objektivní a vyvážené a jedinou možností je tak ukončení vysílání.⁵⁶ V rámci správního uvážení se proto jeví jako nezbytné, aby Rada při udělování pokuty toto znevýhodnění oproti provozovatelům původního vysílání zohlednila.⁵⁷

2.2.1 Zpravodajské a politicko-publicistické pořady

Požadavek zákona poskytovat objektivní a vyvážené informace se týká výhradně zpravodajských a politicko-publicistických pořadů, jak vyplývá z ust. § 31 odst. 3, které tak blíže specifikuje předchozí ustanovení. Jde o logický závěr, neboť nelze žádat objektivitu a vyvážené informace například v dětských či zábavných pořadech, seriálech apod., které povětšinou nabízejí pouze jednostranné vidění světa. Naopak smyslem pořadů zpravodajských a politicko-publicistických je prezentovat svět z různých pohledů a dávat prostor protichůdným názorům tak, aby si divák nebo posluchač mohl vytvořit svobodný názor. Tento výklad je podložen i judikaturou. Základní tezi v tomto směru položil Nejvyšší správní soud svým rozhodnutím⁵⁸, ve kterém stanovil, že respektování zásady poskytování objektivních a vyvážených informací, zejména ve vztahu k jednostrannému zvýhodňování jediné politické strany či názoru, se týká právě a pouze zpravodajských a politicko-publicistických pořadů. Z důvodu, že v zákoně není nikterak definováno, co se rozumí zpravodajským a politicko-publicistickým pořadem, je podle názoru Nejvyššího správního soudu navíc nutné, aby Rada zcela jasně a věcně ve svých rozhodnutích definovala znaky tohoto druhu pořadu a následně posoudila, zda konkrétní pořad této charakteristice odpovídá, včetně jasného odůvodnění.⁵⁹

⁵⁵ Usnesení Nejvyššího správního soudu, čj. Vol 15/2006-20

⁵⁶ ROZEHNAL, Aleš. *Zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů: Zákon č. 132/2010 Sb., o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání a o změně některých zákonů (zákon o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání) : komentář*. Vyd. 2. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, ix, s. 99. ISBN 978-80-7357-628-8.

⁵⁷ CHALOUPKOVÁ, Helena a Petr HOLÝ. *Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání a předpisy související: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, XVI, s. 132. ISBN 978-80-7400-143-7.

⁵⁸ Rozsudek Nejvyššího správního soudu, čj. 7 As 38/2004-58

⁵⁹ S tímto výkladem se plně ztotožnil rovněž např. Městský soud v Praze ve svém rozhodnutí sp.zn. Ca 116/2003.

2.2.2 Princip „audiatur et altera pars“

Jak bylo naznačeno výše, požadavek na poskytování objektivních a vyvážených informací v sobě implikuje důraz na poskytnutí prostoru minimálně dvěma protichůdným názorům. Soudy se v minulosti mnohokrát zabývaly otázkou, jak tyto názory odpovídajícím objektivním a vyváženým způsobem prezentovat. Prvním a základním faktorem pro zachování objektivity a vyváženosti je následovat princip „audiatur et altera pars“, tedy „budiž slyšena i druhá strana“.⁶⁰ Není tak možné, aby například bezprostřední vyjádření stanoviska jedné ze stran sporu bylo nahrazeno pouhým komentářem stanoviska ze strany redaktora pořadu, pokud ostatní účastníci dostanou prostor se sami přímo vyjádřit. Přes časovou omezenost pořadu je vždy nutné, aby si divák či posluchač byli schopni utvořit alespoň základní představu o stanovisku jednotlivých subjektů.⁶¹ Nelze akceptovat ani to, pokud je za vyjádření názoru považováno účelové sestřihání jiných vyjádření dané osoby, které poskytla v minulosti v souvislosti se zcela odlišným případem, než kterého se týká posuzovaná reportáž.⁶² Pokud tedy provozovatel vysílání předkládá reportáž o zcela nové kauze, jež se vztahuje k určité osobě, je nezbytné, aby této osobě poskytl znovu prostor k vyjádření, ne pouze zařadil do reportáže její vyjádření z minulosti týkající se odlišné věci. Na druhé straně však nelze povinnost poskytnout vyjádření oběma stranám vnímat čistě formálně a mechanicky, jak je patrné z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2008.⁶³ V tomto rozhodnutí, které se týkalo reportáže v České televizi, soud nejprve zdůraznil, že pořad nemá vést diváka k vytvoření jednoho určitého názoru, ale má mu poskytnout dostatečně vyvážené a objektivní informace, které povedou na straně diváka k vytvoření vlastního svobodného názoru. Tento požadavek ovšem není splněn pouze tím, že je poskytnut prostor pro vyjádření oběma stranám, bez ohledu na pravdivost daných tvrzení. Je nutné, aby byly strany navzájem konfrontovány se zásadními tvrzeními, které zpochybňují tvrzení protistrany. V opačném případě jde pouze o povrchní přístup k předmětné zákonné povinnosti. Soud rovněž zdůrazňuje princip verifikace, jakožto základní princip při práci s informacemi, které hodlá provozovatel vysílání zveřejnit. V této souvislosti je zajímavé, že Nejvyšší správní soud k podložení a podpoře své teze odkazuje na Kodex České televize, jakožto vnitřní podzákoný předpis, jímž se Česká televize řídí a který ve svých člancích 5.8 a 5.9 pečlivě ověřování informací vysloveně požaduje.

⁶⁰ Rozhodnutí Městského soudu v Praze, sp. zn. 10 Ca 128/2009

⁶¹ Rozhodnutí Městského soudu v Praze, sp. zn. 10 Ca 242/2007

⁶² Rozhodnutí Městského soudu v Praze, sp. zn. 10 Ca 6/2009

⁶³ Rozsudek Nejvyššího správního soudu, čj. 7 As 19/2007-56

Je však nutné zmínit, že ne každé nepravdivé informace mají skutečně vliv na výslednou objektivitu a vyváženost vysílaných informací. Městský soud v Praze se k tomuto vyjádřil ve svém rozhodnutí,⁶⁴ kdy judikoval, že jisté nepřesnosti či neúplné informace, které se objeví v pořadu (v daném případě šlo o špatnou identifikaci Hlavního hygienika ČR Michaela Víta v rámci reportáže pořadu Televizní noviny), nemusí nutně znamenat porušení povinnosti poskytovat vyvážené a objektivní informace. Podobné nepřesnosti je nutné vždy posuzovat individuálně v rámci celkového kontextu a charakteru poskytovaných informací. Teprve poté může Rada rozhodnout, zda došlo k porušení zákonné povinnosti a v jaké míře.

2.2.3 Hodnotící komentáře a názory redakce

Důležitou otázkou ve vztahu k požadavku poskytovat objektivní informace je, nakolik mohou ve zpravodajských a zejména politicko-publicistických pořadech zaznít hodnotící komentáře a názory redakce. Ustanovení § 31 odst. 2 věta druhá zákona o vysílání stanoví povinnost oddělit hodnotící komentáře a názory od informací zpravodajského charakteru. Není tak zákonem zakázáno užívat ve vysílaných pořadech podobné komentáře. K tomuto výkladu dospěl i Nejvyšší správní soud v rozhodnutí,⁶⁵ které se týkalo prezentace tzv. církevních restitucí v publicistickém pořadu České televize 168 hodin. Ač soud připustil, že komentáře redakce postrádaly větší intelektuální hloubku a podporovaly zaběhnuté společenské stereotypy, odmítl tvrzení Rady, že podobné hodnotové soudy nejsou na veřejnoprávní televizi přípustné. Soud se zde opírá o základní právo na svobodu projevu, které je zaručeno i veřejnoprávním médiím. Média jsou tak oprávněna hodnotit informace, které mají věcný základ. Není možné požadovat, aby v zájmu zachování objektivitu a vyváženosti byly poskytovány pouze sterilní, bezbarvé a hyperkorektní názory. Naopak publicistické pořady mají být vyhraněné a kritické, zejména pokud jde o veřejné záležitosti. Soud se v této souvislosti odvolává na nález Ústavního soudu,⁶⁶ který konstatoval, že při kritice veřejné záležitosti platí presumpce správnosti. Je však nutno připomenout, že vysílatel musí po faktické stránce vždy prezentovat pravdivé údaje, poskytování lživých informací by naopak zakládalo porušení zákonné povinnosti na poskytování objektivních a vyvážených informací.

⁶⁴ Rozsudek Městského soudu v Praze, čj. 9 Ca 109/2009-29

⁶⁵ Rozsudek Nejvyššího správního soudu, čj. 7 As 23/2010-73

⁶⁶ Nález Ústavního soudu, sp. zn. IV. ÚS 23/05

2.2.4 Prezentování politických stran a princip odstupňované rovnosti

Poslední otázkou, kterou bych se rád v této části zabýval, je otázka prezentování politických stran a jejich přístup do vysílacích médií, zejména pokud jde o vysílatele ze zákona. Těm ukládají jak zákony o České televizi a Českém rozhlasu ve ust. § 2 odst. 2 písm c), tak zákon o vysílání v ust. § 31 odst. 4, poskytovat v rámci své programové nabídky vyvážených prostor pro všechny obyvatele se zřetelem právě na rozličné politické názory a smýšlení. Zákon o vysílání pak zakazuje v ust. § 31 odst. 3 všem vysílatelům v celku vysílaného programu jednostranné zvýhodňování jakékoli politické strany nebo hnutí, ovšem s přihlédnutím k jejich reálnému postavení v politickém a společenském životě. V této souvislosti jde rovněž o zaručení ústavního práva na volnou soutěž politických stran zakotveného v čl. 5 Ústavy České republiky, resp. v čl. 22 Listiny základních práv a svobod. K dané otázce se vyslovil Nejvyšší správní soud, který řešil v rámci přezkumu voleb do Poslanecké sněmovny návrh na vyslovení neplatnosti volby kandidátů do Poslanecké sněmovny⁶⁷. Návrh se opíral především o disproporční přístup politických stran do televizních vysílacích médií, a to jak v rámci předvolebních debat na České televizi, tak na komerčních stanicích TV Nova a Prima. Soud v první řadě shrnul výše zmíněná ustanovení zákonů o vysílání, České televizi a Českém rozhlasu a dal je do protikladu k ust. § 16 odst. 4 zákona č. 247/1995 Sb. o volbách do Parlamentu České republiky. To stanoví, že všem kandidujícím politickým stranám, hnutím a koalicím musí být poskytnut před volbami stejný vysílací čas v České televizi a Českém rozhlasu pro jejich předvolební agitaci. Vyhrazeno je přitom v každém médiu celkem 14 hodin vysílacího času, který je následně rovnoměrně rozdělen mezi kandidující politické subjekty. To je však podle soudu jediný případ absolutní rovnosti politických stran v přístupu do médií. Nad rámec tohoto zákonem vymezeného časového prostoru je třeba vycházet z tzv. konceptu odstupňované rovnosti, kdy je stranám dáván prostor podle jejich významu a má být zohledňována jejich aktuální politická síla, počet mandátů, délka existence strany, počet členů apod. Kandidující subjekty tak musí v rámci zachování plurality dostat aspoň minimální prostor ve vysílání, ovšem nadto je již plně na konkrétním vysílateli ze zákona, jaký prostor jednotlivým stranám poskytne za předpokladu, že přihledne k jejich reálnému politickému a společenskému významu. Pro vysílatele s licenci, resp. vysílatele s registrací, pak platí pouze povinnost stanovená v ust. § 31 odst. 2 a 3 zákona o vysílání, která se týká výhradně poskytování objektivních a vyvážených informací. Podle mého názoru zůstává otázkou, zda například průzkumy veřejného mínění, které jsou

⁶⁷ Usnesení Nejvyššího správního soudu, čj. Vol 15/2006 - 20

užívány jako klíč pro přístup politických stran do médií v předvolebním období, jsou opravdu tím nejlepším podkladem pro posuzování politického a společenského významu kandidujících subjektů. Dochází zde totiž logicky k tomu, že strana, které je na základě jednoho průzkumu umožněn přístup do médií, tak získá náskok oproti svým konkurentům, neboť tato prezentace jí často pomůže k zisku dalších příznivců a tím pádem k opětovnému přístupu do médií. Tento uzavřený kruh pak vytěsňuje ostatní politické subjekty, což je případ především menších politických stran, jejichž preference se pohybují kolem hranice volitelnosti, tedy 5 %.

2.3 Soudní přezkum ve věcech základních povinností vysílatelů podle ustanovení § 32 zákona o provozování rozhlasového a televizního vysílání

Druhou oblastí analýzy soudního přezkumu jsou povinnosti stanovené pro provozovatele vysílání a provozovatele převzatého vysílání v ust. § 32 zákona o vysílání. Zákonodárce označil tyto povinnosti za základní, z čehož lze dovodit, že patří ke stavebním kamenům obsahu vysílání, na které je kladen největší důraz, a to zejména pokud jde o dozor ze strany Rady pro rozhlasové a televizní vysílání.

Pro účely této práce se budu zabývat primárně skupinou povinností plynoucí z ust. § 32 odst. 1 písm. b) až j), které se týkají etických požadavků na vysílání a související ochrany dětí a mladistvých. Jde zejména o zákaz vysílání pořadů, které podněcují k nenávisti z důvodů rasových, náboženských, etnických, sociálního původu apod., zobrazují bezdůvodně nelidské a kruté chování, samoučelné násilí, pornografii a pořady, které mohou ovlivnit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých a jsou vysílány mezi 06.00 hodin a 22.00 hodin. Porušení daných povinností zakládá nejen odpovědnost za nejzávažnější správní delikty v oblasti obsahu vysílání podle ust. § 60 zákona o vysílání, ale rovněž může v některých případech paralelně založit i odpovědnost trestněprávní, a to včetně trestní odpovědnosti vysílatele jakožto právnické osoby.⁶⁸

⁶⁸ Ust. § 7 zákona č. 418/2011 Sb. o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim

2.3.1 Ochrana dětí a mladistvých

Problematika televizního násilí a ochrany dětí před negativními dopady televizního vysílání je stálou prioritou Rady⁶⁹ a je rovněž jednou z nejčastějších oblastí, kde Rada zahajuje správní řízení pro porušení zákona o vysílání a ukládá nejpřísnější sankce. Jde především o porušení ust. § 32 odst. 1 písm. g), tedy povinnosti nezařazovat v době od 06.00 hodin do 22.00 hodin pořady a upoutávky, které by mohly ohrozit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých.⁷⁰ Právě o toto ustanovení opírá Rada množství svých rozhodnutí o porušení zákona, která jsou následně předmětem soudního přezkumu v rámci správního soudnictví. Jde přitom o vzájemné porovnávání a vážení dvou ústavně zaručených práv, tedy práva na zvláštní ochranu dětí a mladistvých zakotvenou v čl. 32 odst. 1 věta druhá Listiny základních práv a svobod a práva na svobodu projevu zaručenou čl. 17 Listiny. Obě tato práva jsou zakotvena také v mezinárodních smlouvách, kterými je Česká republika vázána, jako je např. Evropská úmluva o ochranně lidských práv a základních svobod, Mezinárodní pakt o občanských a politických právech nebo Úmluva o právech dítěte. Svým významem, obsahem a stupněm právní ochrany se tak jedná o kolizi zájmů na stejné úrovni a tudíž je třeba vážit význam těchto zájmů na principu proporcionality.⁷¹

Základní otázkou, se kterou se musely soudy ve svých rozhodnutích vypořádat, byl samotný charakter deliktu podle ust. § 32 odst. 1 písm. g) ve spojení s § 60 odst. 3 písm. d), zda jde tedy o tzv. delikt poruchový, či ohrožovací. Z konstantní judikatury můžeme bezpečně vyvodit druhou z možností.⁷² Jde tedy o delikt ohrožovací, kdy zákon postihuje již potencialitu pořadu ohrozit psychický, fyzický nebo mravní vývoj dětí a mládeže. Není nutné, aby skutečně nastal protiprávní následek či aby hrozil konkrétně a bezprostředně, ale postačuje, pokud zde existuje možnost ohrožení právem chráněných zájmů ze strany provozovatele vysílání. Zda pořad či upoutávka skutečně mají potencialitu tyto zájmy ohrozit

⁶⁹ Viz. Priority Rady pro rozhlasové a televizní vysílání pro rok 2012. Dostupné z WWW: http://www.rrtv.cz/files/priority/Priority_Rady_pro_rok_2012.pdf

⁷⁰ Zákonem č. 132/2010 Sb. o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání došlo k novelizaci tohoto ustanovení, kdy se uvedená povinnost na provozovatele vysílání nevztahuje, je-li vysílání koncovému uživateli dostupné na základě písemné smlouvy uzavřené s osobou starší 18 let a je k němu poskytnuto technické opatření, které této osobě umožňuje omezit přístup k vysílání dětem a mladistvým. Rada v této souvislosti vydala dne 19. října 2010 právní stanovisko, ve kterém stanovila, že ve výše uvedeném případě je provozovatel vysílání, resp. provozovatel převzatého vysílání povinen poskytnout svým uživatelům technické zařízení, které omezí přístup dětí a mladistvých k závadnému obsahu vysílání. Provozovatel přitom nemůže pouze odkázat smluvního uživatele na jiné technické opatření, kterým tento disponoval před uzavřením smlouvy s provozovatelem vysílání, resp. provozovatelem převzatého vysílání.

⁷¹ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 6 As 70/2007-104

⁷² Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 4 As 38/2007, Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 4 As 60/2008, Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 6 As 70/2007-104, Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 7 Ca 34/2005

je už na individuálním posouzení ze strany Rady, která musí své závěry dostatečně odůvodnit, jinak je její rozhodnutí nepřezkoumatelné.⁷³

2.3.2 Nutnost vypracování znaleckého posudku

S výše uvedeným posouzením souvisí i otázka požadavku na vypracování znaleckého posudku, který by sloužil jako podklad pro rozhodnutí Rady a jehož nevypracování v mnoha případech provozovatelé vysílání namítají. Pokud se nejprve podíváme na úpravu obsaženou ve správním řádu⁷⁴ zjistíme, že správní orgán ustanoví znalce, závisí-li rozhodnutí na posouzení skutečností, k nimž je třeba odborných znalostí, které úřední osoby nemají, a jestliže odborné posouzení skutečností nelze opatřit od jiného správního orgánu. V předmětné otázce se soudy ve většině případů shodují, že k posouzení možnosti ohrožení psychického, mravního nebo fyzického vývoje není zapotřebí takových odborných znalostí, které by Rada neměla. A to až na výjimky dané zvláštní obtížností či sporností případu⁷⁵, či pokud by nebylo možné učinit logické správní uvážení o vlivu pořadu a šlo by tak o hraniční případ složitěho správního úsudku.⁷⁶ Obecně je však Rada jediným kompetentním orgánem, kterému zákon ukládá, aby nastavoval standardy týkající se vysílání v České republice a v rámci svého správního uvážení sám posoudil a rozhodl, zda daný pořad či upoutávka skutečně ohrožují právem chráněné zájmy. Nejvyšší správní soud tento názor opírá o samotnou charakteristiku Rady, kdy podle jeho názoru jde o kolektivní správní orgán, tudíž jeho rozhodnutí není pouze subjektivním pohledem jednotlivce, ale je rozhodováno hlasováním všech členů, kteří tak v souhrnu reprezentují názor průměrné veřejnosti.⁷⁷ Soudy vycházejí z premisy, že každý je schopen posoudit, zda se určité jednání obsažené v pořadech vymyká společenskému konsenzu. Tím spíše by měl být takového posouzení schopen člen Rady⁷⁸.

Tato otázka byla obsáhle řešena především v rozhodnutích, která se týkala tzv. reality show, tedy zejména pořadů ze série Vyvolení a Big Brother. V předmětných pořadech docházelo často k pokleslému chování, vulgárnímu jednání, násilí, nezřízenému pití alkoholu a kouření. V této souvislosti soud argumentoval, že vyhodnocení vlivu vysílání podobných scén na děti a mladistvé je schopen v zásadě každý a není tak třeba vyhotovovat znalecké

⁷³ Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 38 Ca 12/2002

⁷⁴ Ust. § 56 zákona č. 500/2004 Sb. správního řádu

⁷⁵ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 8 As 17/2006-84

⁷⁶ Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 9 Ca 249/2005

⁷⁷ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu čj. 8 As 62/2005-66

⁷⁸ Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 7 Ca 34/2005

posudky.⁷⁹ V případě, že k vypracování znaleckého posudku přeci jen dojde, je třeba, aby se znalec držel výlučně posouzení skutkových otázek, které se týkají jeho odbornosti. Je nepřípustné, aby se znalec vyjadřoval k otázkám právním, tedy zda byla naplněna skutková podstata správního deliktu. Takové posouzení přísluší pouze Radě, jakožto správnímu orgánu, příp. soudu v rámci soudního přezkumu. Znalec nemůže právní závěry Rady vyvracet.⁸⁰

2.3.3 Výklad neurčitých právních pojmů

S problematikou nutnosti pořízení znaleckého posudku souvisí rovněž výklad tzv. neurčitých právních pojmů, které jsou v ust. § 32 obsaženy. Obsah neurčitého právního pojmu je značně variabilní a nelze ho tak jednoznačně právně definovat. Je proto třeba, aby Rada v každém jednotlivém případě na základě konkrétních skutkových okolností tento pojem vyložila a rozhodla, zda lze či nelze daný případ pod neurčitý právní pojem subsumovat.⁸¹ V případě ust. § 32 zákona o vysílání se jako klíčový jeví výklad neurčitého právního pojmu „mravnost“, resp. „fyzický, psychický nebo mravní vývoj“. Soudy se několikrát zabývaly tím, zda je třeba specifických odborných znalostí k výkladu tohoto pojmu, což by znamenalo nutnost ustanovení znalce ze strany Rady a vypracování znaleckého posudku či zda je výklad předmětného neurčitého právního pojmu výlučně v kompetenci správního orgánu. Soudní rozhodování prošlo při posuzování této otázky poměrně razantním vývojem. První významné rozhodnutí učinil Městský soud v Praze ve svém rozsudku ze dne 12. 11. 1999,⁸² který rozhodl, že vymezení neurčitého právního pojmu „ohrožení psychického nebo morálního vývoje dětí a mladistvých“⁸³ vyžaduje odborné znalosti. Bez odborných znalostí nelze podle soudu tento pojem objektivně vymezit a závěr Rady o porušení zákona od vysílání pořadu, který porušil psychický nebo morální vývoj dětí a mladistvých, je pouze subjektivním hodnocením. Soud se posléze ve svém rozhodnutí opřel právě o znalecký posudek předložený provozovatelem vysílání, který závěry Rady vyvrací.

Zcela opačný názor vyslovil ve svém rozsudku ze dne 26. 2. 2007 Nejvyšší správní soud,⁸⁴ který se zabýval rozhlasovým pořadem „Sexy život“, který byl vysílán v dopoledních hodinách a podle Rady mohl jeho obsah ohrozit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a

⁷⁹ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 6 As 70/2007-104

⁸⁰ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 6As 70/2007-104, Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 6 As 21/2007-109

⁸¹ POUPEROVÁ, Olga. *Regulace médií*. Praha: Leges, 2010, s. 191. ISBN 978-80-87212-48-6.

⁸² Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 28 Ca 312/98

⁸³ Takto zněl neurčitý právní pojem v ust. § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 468/1991 Sb.

⁸⁴ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 8 As 62/2005 - 66

mladistvých. Tento závěr zpochybnil vysílatel právě i poukazem na neprovedení znaleckého posudku, jak bylo vysílatelem navrženo. Nejvyšší správní soud, na rozdíl od výše zmíněného rozsudku Městského soudu v Praze, konstatoval, že Rada může sama zkoumat a učinit si úsudek, zda jde o pořad, který ohrožuje fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých. Soud v této souvislosti vyzdvihl především pojem „mravnost“, jehož interpretace spadá do oblasti právního posouzení a nemůže být tedy předmětem znaleckého zkoumání, neboť to se může týkat pouze otázek skutkových. Nejvyšší správní soud připomíná, že výklad neurčitěho právního pojmu je ve své podstatě výkladem subjektivním, který je podmíněn osobou hodnotícího a kulturním, časovým i místním prostředím, ve kterém k výkladu pojmu dochází. Soud dává za příklad výklad pojmu mravnosti prvorepublikovým Nejvyšším správním soudem,⁸⁵ který se značně liší od současného pohledu na to, co je či není mravné. Podle soudu je tak možné, že v budoucnu bude předmětný pořad hodnocen jako zcela nezávadný, právě v důsledku odlišného subjektivního výkladu předmětného neurčitěho právního pojmu.

2.3.4 Žánr a charakter pořadu

Vysílatelé při správních řízeních a následných soudních přezkumech velice často argumentují charakterem pořadu, kdy je podle nich nutné zabývat se otázkou žánru pořadu a na tomto základě hodnotit schopnost ohrozit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých. Samotný zákon o vysílání poskytuje v ust. § 32 odst. 1 písm. j) určitou výjimku pro vysílání pořadů, které označuje neurčitým právním pojmem „umělecké dílo“, kdy dovoluje do těchto pořadů zařadit vulgarismy a nadávky, pokud je to nutné z hlediska líčeného kontextu. Přesto je však nadále možné takovéto pořady vysílat pouze v době od 22.00 hodin do 06.00 hodin druhého dne. K tomuto se vyjádřil Městský soud v Praze, který konstatoval, že „ani vysílání díla na vysoké umělecké úrovni či díla uznávaného autora, jestliže obsahují výrazy či scény nevhodné pro děti a mladistvé, nelze zařadit do časového období, v němž je dána povinnost provozovatele vysílání chránit určitou kategorii diváků před nevhodnými pořady“⁸⁶. Podle soudu je zde právě proto zákonem určeno vymezené časové období od 22.00 hodin do 06.00 hodin, kdy je možné podobná díla vysílat a vysílatel se tak vyhne sankčnímu postihu. V této době totiž zákonodárce předpokládá, že děti a mladiství

⁸⁵ V daném rozhodnutí Boh. A 11944/35 soud hodnotí jako nemravné „zejména společné táboření osob různého pohlaví v přírodě i ve stanech, chatách a srubech - vyjímaje táboření rodinné - pobíhání v nedostatečném úboru, zvláště v úboru koupacím mimo obvod vykázaných koupališť, zpívání popěvek obsahující nemravného ...“

⁸⁶ Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 28 Ca 619/2002

nebudou cíleně sledovat televizi ani poslouchat rozhlas, příp. že se nebudou vůbec, či budou ve velmi omezené míře, pohybovat v jejich blízkosti.⁸⁷ Naopak pokud jde o časové vymezení, je nejintenzivnější ochrana dětí a mladistvých cílena na ranní a odpolední vysílání, kdy lze předpokládat, že významnou diváckou skupinu budou tvořit malé děti, a tudíž existuje legitimní očekávání rodičů, že právě v této době nebude televize vysílat žádné závadné pořady.⁸⁸

Otázkou, zda se ust. § 32 vztahuje rovněž na recesistické pořady se zabýval Městský soud v Praze ve svém známém rozhodnutí, které se týkalo pořadu „Čtvrtníček, Šteindler a Vávra“⁸⁹ a který vysílala Česká televize před 22. hodinou. Veřejnoprávní vysílatel argumentoval tím, že daný pořad představuje pouze recesi a humornou nadsázku, která nemůže ohrozit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých. S tímto tvrzením se však soud neztotožnil. Naopak jasně konstatoval, že fakt, že jde o recesi, nemá žádný vliv na skutečnost, že je pořad způsobilý ohrozit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých. Je třeba brát v úvahu, že zákon chrání děti a mladistvé především kvůli jejich menší rozumové vyspělosti, kdy dítě, a to zejména nízkého věku, není schopno samo rozpoznat nadsázku a vypořádat se tak s pořadem stejně jako dospělý divák. Soud rovněž zdůraznil, že děti vyrůstají v rozdílném rodinném a sociálním prostředí, kdy ne vždy jsou jejich rodiče či jiní rodinní příslušníci schopni a ochotni jim vysvětlit, že v pořadu jde o humornou nadsázku. Dítě pak může obscénní a zesměšňující scény vnímat jako něco samozřejmého i v běžném životě.

Otázkou vztahu žánru pořadu a jeho potenciálu ohrozit vývoj dětí a mládeže se zabýval rovněž Nejvyšší správní soud, a to především v množství rozhodnutí, která se týkala tzv. reality show. Soud například konstatoval, že pořad je třeba vždy posuzovat s ohledem na diváky a posluchače, kteří mohou být takovým pořadem zasaženi. Především je nutné brát ohled na jejich věk, který podmiňuje rovněž jejich mentální vyspělost a schopnost rozpoznat smysl a hodnotu pořadu.⁹⁰ Míra ohrožení je tak vyšší u dětí mladšího věku, než u mladistvých starších 15 let, kteří jsou schopni alespoň částečně vnímat vnější podněty adekvátně své věkové skupině.⁹¹ Podle soudu je rovněž třeba brát v úvahu vliv, kterým disponuje televize, jakožto jedno z nejrozšířenějších médií současnosti. Pokud jsou tedy v televizním pořadu prezentovány určité modely chování, mohou být právě tyto dětmi snadno přebírány a bez

⁸⁷ POUPEROVÁ, Olga. *Regulace médií*. Praha: Leges, 2010, s. 208. ISBN 978-80-87212-48-6.

⁸⁸ Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 7 Ca 336/2008-34

⁸⁹ Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 9 Ca 249/2005-27

⁹⁰ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 4 As 33/2007-107

⁹¹ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 4 As 38/2007-122

hlubšího uvažování používány.⁹² Televize se stala bezpochyby nástrojem socializace dětí a přestože její vliv na psychiku a myšlení nebyl ještě zcela jasně odhalen, není žádného důvodu domnívat se, že viděné a slyšené se nedostává do jejich podvědomí.⁹³ Soud rovněž ve vztahu k formátu reality show konstatoval, že je zcela irelevantní pro posouzení, zda jde o pořad ohrožující fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mládeže, tvrzení vysílatele, že pořad představuje pouze hru či zrcadlení reality. Podle soudu mladší děti stěží porozumí souvislostem mezi vizuálně vnímanými scénami pořadu a jejich slovním doprovodem, a nadto nemusí takový pořad vnímat jako celek.⁹⁴

2.3.5 Výklad pojmu „pořad“

Ustanovení § 32 odst. 1 reguluje z velké části obsahové náležitosti *pořadů*, příp. upoutávek. Pojem pořad není neurčitým právním pojmem, neboť nám vodítko v tomto směru poskytuje výkladové ustanovení § 2 odst. 1 zákona o vysílání, které definuje základní pojmy obsažené v zákoně a pod písmenem b) rovněž pojem pořad tak, že se pořadem v rozhlasovém vysílání rozumí část vysílání, která svým obsahem, formou a funkcí tvoří uzavřený celek vysílání nebo tok programových prvků a představuje samostatnou položku rozhlasového programu; pořadem v televizním vysílání se pak rozumí pohyblivá obrazová sekvence se zvukem nebo bez zvuku, která svým obsahem, formou a funkcí tvoří uzavřený celek vysílání a představuje samostatnou položku televizního programu. Přes tuto pregnantní definici se soudy v několika případech zabývaly přezkumem správních rozhodnutí, ve kterých Rada tvrdila, že pořad ve smyslu, jak je tento pojem užíván v ust. § 32 odst. 1 zákona o vysílání, může mít i jiný charakter, než jak ho vykládá zákon. Soudy však tuto argumentaci odmítly a přidržely se doslovného výkladu tak, jak je uveden ve výše uvedeném výkladovém ustanovení zákona o vysílání. Takto například rozhodl Městský soud v Praze v rozsudku⁹⁵, ve kterém se zabýval rozhodnutím Rady, která sankcionovala Českou televizi za odvysílání reklamy, která mohla ohrozit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých, tedy za porušení ust. § 32 odst. 1 písm. g) zákona o vysílání. Toto ustanovení ovšem zakazuje zařazovat do vysílání výhradně závadné pořady a upoutávky. Soud konstatoval, že nelze reklamu subsumovat pod pojem pořad a upoutávka, neboť reklama má rovněž svou svébytnou zákonnou definici, obsaženou ve výkladovém ustanovení § 2 odst. 1 písm. n). Podle něho reklamou rozumíme

⁹² Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 4 As 38/2007-122

⁹³ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 6 As 70/2007-104

⁹⁴ Ibid.

⁹⁵ Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 5 Ca 331/2007-32

jakékoliv veřejné oznámení, vysílané za úplatu nebo obdobnou protihodnotu nebo vysílané za účelem vlastní propagace provozovatele vysílání, s cílem propagovat dodání zboží nebo poskytnutí služeb za úplatu, včetně nemovitého majetku, práv a závazků. Pokud by zákonodárce chtěl, aby se povinnost uvedená v ust. § 32 odst. 1 písm. g) vztahovala rovněž na reklamu, mohl ji do něj vedle pořadů a upoutávek zařadit. Jestliže však toto neučinil, je možné dojít k výkladu, který předkládá Rada, pouze na základě analogie, konkrétně per analogiam legis. Avšak podle soudu analogie, která by fakticky rozšiřovala skutkovou podstatu správního deliktu, není ve veřejném právu, a tím spíše v oblasti správního trestání, přípustná, neboť jde o porušení principu nullum crimen sine lege. Podle soudu nelze reklamu zaměňovat ani s upoutávkou, přestože i ona slouží k propagaci výrobků a služeb, a ani s pořadem, přestože i ona představuje v jistém smyslu souvislou a časově ohraničenou část vysílání. To lze dovodit i pomocí systematického výkladu, neboť zákon výslovně odděluje pořad od reklamy, jejíž vysílání upravuje samostatně zejména v ust. § 48 a § 49 zákona o vysílání.⁹⁶

Městský soud v Praze se zabýval i tím, zda je možné pod pojem pořad podřadit teletext.⁹⁷ Provozovatel vysílání v tomto případě vysílal zprávy SMS na teletextu svého programu, které obsahovaly agresivní a vulgární výrazy, jež vyzývaly k promiskuitě, nevázanému sexuálnímu chování apod. Ač šlo podle všeho skutečně o jednání ohrožující fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých, za což Rada vysílatele podle předmětného ustanovení sankcionovala, soud opět narazil na otázku, zda lze teletext považovat za pořad či upoutávku. Stejně jako v předchozím rozebíraném rozsudku rozhodl negativně. Opřel se přitom o výkladové ustanovení zákona o vysílání, které přesně definuje a rozlišuje jak pořad, tak teletext.⁹⁸ Z tohoto důvodu není možné pojem teletext subsumovat pod pojem pořad. Podle soudu teletextu chybí zejména znak časové ohraničenosti⁹⁹ a jde tak fakticky i právně o dva různé pojmy.

Soudy se v několika případech zabývaly také podstatnou otázkou, zda je třeba hodnotit v souvislosti s dodržením zákonné povinnosti uvedené v ust. § 32 odst. 1 písm. g) zákona o vysílání pořad jako celek, či k udělení sankce postačuje, že pořad obsahuje individuální izolované závadné scény, sekvence, slova, či jednání. Městský soud v Praze se postavil za

⁹⁶ Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 5 Ca 331/2007-32

⁹⁷ Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 6 Ca 297/2006-47

⁹⁸ Podle ust. § 2 odst. 1 písm. m) zákona o vysílání, se teletextem rozumí služba přímo související s programem, která spočívá ve vysílání textových nebo grafických informací souběžně s vysíláním televizního programu, přičemž tyto informace lze vyvolat jen na obrazovce televizního přijímače, který je vybaven příslušným dekódovacím zařízením

⁹⁹ Platné znění zákona hovoří o sekvenci, která svým obsahem, formou a funkcí tvoří uzavřený celek vysílání a představuje samostatnou položku televizního programu.

druhou možnost, když rozhodl,¹⁰⁰ že děti a mladiství nejsou schopni vzhledem ke svému věku porozumět souvislostem mezi jednotlivými scénami a zhodnotit a vnímat pořad jako celek. Z tohoto důvodu, pokud pořad obsahuje závadné sekvence, je jako celek způsobilý ohrozit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých.¹⁰¹

2.3.6 Přípustné způsoby informování o mimořádných událostech na příkladu kauzy „Kuřim“

Na závěr této části vztahující se k ust. § 32 zákona o vysílání se chci zabývat přípustnými způsoby informování ve zpravodajských a publicistických pořadech, a to na příkladu známého a mediálně prezentovaného případu „týraného chlapce z Kuřimi“.¹⁰² Způsob prezentace tohoto případu byl Radou v několika případech shledán jako protizákonný, porušující povinnost bezdůvodně nezobrazovat osoby umírající nebo vystavené těžkému tělesnému nebo duševnímu utrpení způsobem snižujícím lidskou důstojnost, která je stanovena v ust. § 32 odst. 1 písm. f) zákona o vysílání. Opakované zobrazení týraného chlapce v několika reportážích bylo ze strany vysílatelů hájeno veřejným zájmem a informační hodnotou, kdy důvodem zařazení těchto záběrů byla pouze jednoznačná a okamžitá identifikace kauzy.¹⁰³ Ačkoli se prvoinstanční soud s tímto zdůvodněním neztotožnil, když konstatoval, že ani v rámci informování o aktuálních kauzách a negativních jevech ve společnosti není přípustné opakované zobrazování nezletilého, při kterém dochází k jeho ponižování, utrpení a je „pošlapávána“ jeho lidská důstojnost,¹⁰⁴ byl tento rozsudek následně zrušen Nejvyšším správním soudem.¹⁰⁵ Ten nejprve zdůraznil, že je třeba vždy individuálně hodnotit způsob prezentace podobných záběrů a posuzovat rovněž jejich zařazení v konkrétním kontextu. Teprve po takovéto analýze můžeme posoudit, zda jde skutečně o *bezdůvodné* zobrazení. Podle Nejvyššího správního soudu vysílání právě takovýchto záběrů je důvodné pro informační účely o události, jenž je svou povahou extrémní, ojedinělá či mimořádně hrůzná, neboť bez zobrazení těchto drastických záběrů by bylo informování o události značně zkrácené a postrádalo by právě povahu mimořádnosti. Je ovšem třeba zachovat striktně informační povahu, tedy využívat záběry pouze pro poskytnutí

¹⁰⁰ Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 5 Ca 417/2008

¹⁰¹ Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 5 Ca 417/2008

¹⁰² Kuřimská kauza [online]. [cit. 2012-04-18], dostupné z WWW: http://cs.wikipedia.org/wiki/Ku%C5%99imsk%C3%A1_kauza

¹⁰³ Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 10 Ca 312/2008

¹⁰⁴ Ibid.

¹⁰⁵ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 7 As 2/2010-126

pravdivé a korektní informace o události a nikoli pro zvýšení její atraktivity. Není rovněž možné je užívat k propagaci pořadu ve formě znělek či upoutávek.¹⁰⁶

Nejvyšší správní soud nastavil tímto rozhodnutím jisté limity pro vysílatele v tom, jak mohou informovat ve svých zpravodajských pořadech o podobných ojedinělých kauzách, které vybočují svou krutostí a extrémností z normálu. Podle mého názoru je ovšem obtížné spolehlivě určit hranici, kdy vysílatelé využívají drastické záběry výlučně k informačním účelům a kdy je jejich cílem zvýšení atraktivity pořadu. Zejména pak u komerčních médií je podobná otázka nasnadě, neboť ta kladou důraz především na atraktivitu pořadů tak, aby zaujala pozornost diváka, kterou posléze mohou prodat zadavatelům reklamy. Bude tak vždy záležet na individuálním posouzení způsobu, jakým konkrétní médium o události informuje a zda toto splňuje zákonné podmínky či nikoli.

2.4 Soudní přezkum ve věcech obchodních sdělení podle zákona o provozování rozhlasového a televizního vysílání

Poslední oblastí, kterou se hodlám v této diplomové práci zabývat, je přezkum rozhodnutí Rady pro rozhlasové a televizní vysílání ve věcech obchodních sdělení, resp. reklamy v širším slova smyslu. Pokud jde o reklamu v rámci rozhlasového a televizního vysílání, existuje zde dvojkolejnost právní úpravy. Vysílání reklamy je jednak upraveno v zákoně č. 231/2001 Sb. o provozování rozhlasového a televizního vysílání a jednak v zákoně č. 40/1995 Sb. o regulaci reklamy.¹⁰⁷ Vztah těchto dvou právních předpisů je takový, že zákon o vysílání je považován za *lex specialis* ve vztahu k zákonu o regulaci reklamy.¹⁰⁸

Zákon o vysílání je zabývá regulací reklamy jednak v rámci širší úpravy vysílání obchodních sdělení v ust. § 48, kde jsou řešeny obsahové náležitosti obchodních sdělení a jednak v rámci ust. § 49, § 50 a § 51, která se zabývají reklamou a teleshoppingem v užším slova smyslu, a to pokud jde o způsob jejich zařazování do vysílání a časové omezení rozsahu jejich vysílání v rozhlase a televizi. Dále zákon ve speciálním ust. § 52 řeší povinnosti provozovatelů vysílání při vysílání obchodních sdělení týkajících se alkoholických nápojů,¹⁰⁹

¹⁰⁶ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 7 As 2/2010-126

¹⁰⁷ Kromě těchto zákonů je reklama upravena i v zákoně č. 634/1992 Sb. o ochraně spotřebitele nebo v rámci úpravy nekalosoutěžního jednání v § 44 a násl. zákona č. 513/1991 Sb. obchodního zákoníku.

¹⁰⁸ Zápis I. zasedání Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, konaného dne 8. 1. 2002

¹⁰⁹ Toto zvláštní ustanovení je promítnutím čl. 22 směrnice č. 2010/13/EU o audiovizuálních mediálních službách. Zařazení do zákona o vysílání je však poměrně nelogické a nadbytečné, neboť prakticky totožné

v ust. § 53 pak otázku sponzorování televizních a rozhlasových programů a pořadů a nakonec v novém ust. § 53a otázku tzv. product placementu, tedy povinností provozovatelů televizního vysílání při umístění produktu v televizních pořadech.

2.4.1 Obchodní sdělení

V první řadě se budu zabývat ust. § 48, které je označeno marginální rubrikou „povinnosti provozovatelů vysílání při vysílání obchodních sdělení“. Jak již název napovídá, týká se tato regulace výlučně provozovatelů vysílání, v pojmosloví zákona o regulaci reklamy jde o šířitele obchodních sdělení, nikoli jejich zadavatele a zpracovatele. Provozovatel vysílání tak zodpovídá, podobně jako v případě pořadů, za závadný obsah obchodních sdělení, jejichž ve většině případů není sám autorem. Podle ust. § 48 odst. 3 zákona o vysílání však nezodpovídá za pravdivost údajů obsažených v obchodním sdělení, tuto odpovědnost nese zadavatel obchodního sdělení. Odpovědnost provozovatele vysílání nastává až sekundárně, v případě že nelze zadavatele obchodního sdělení určit.

Pokud se jedná o samotný pojem *obchodní sdělení*, je tento definován ve výkladovém ust. § 2 odst. 2. písm. a) zákona o vysílání jako reklama, teleshopping a sponzorování a v případě televizního vysílání rovněž umístění produktu nebo jiná obrazová sekvence se zvukem nebo bez zvuku, která je určena k přímé nebo nepřímé propagaci zboží nebo služeb osoby vykonávající hospodářskou činnost, popřípadě jejího obrazu na veřejnosti, a která doprovází pořad nebo je do pořadu zahrnuta za úplaty nebo obdobnou protihodnotu nebo za účelem vlastní propagace. Pod obchodní sdělení jsou tedy subsumovány veškeré druhy komerční prezentace, jako je reklama, teleshopping, sponzorování a umístění produktu, které jsou v dalších ustanoveních zákona o vysílání speciálně regulovány, ale přesto musí jejich obsah splňovat náležitosti uvedené v obecném ust. § 48.

Předtím, než se budu zabývat rozsáhlou judikaturou správních soudů ve vztahu k ust. § 48, je třeba stručně definovat povinnosti, které toto ustanovení obsahuje. Zákon zakazuje vysílání náboženských a politických obchodních sdělení či sdělení obsahujících prvky diskriminace na podkladě pohlaví, rasy, jazyka apod. Zakázány jsou tak obchodní sdělení, která by obsahovala rasistické prvky nebo byla založena na zesměšnění určitého etnika. Dále zákon zakazuje vysílání obchodních sdělení na cigarety, tabák, léčiva na předpis a sdělení, která podporují nebezpečné a zdraví ohrožující chování. Zakázána jsou rovněž obchodní

ustanovení obsahuje již zákon o regulaci reklamy, který řeší i regulaci reklamy na další závadné či nebezpečné výrobky, jako je tabák nebo léčiva.

sdělení skrytá a podprahová či sdělení, ve kterých vystupují redaktoři a moderátoři zpravodajských a publicistických pořadů. Důvodem tohoto omezení je fakt, že tyto osoby jsou všeobecně považovány za důvěryhodné a mohlo by tak dojít k oklamání spotřebitele tím, že známý moderátor nebo publicista, jenž pravidelně přináší seriózní informace, účinkuje v reklamě, jakožto přesvědčovacím nástroji ke koupi výrobků nebo služeb.¹¹⁰ Na tomto místě je možné zmínit rozhodnutí Městského soudu v Praze,¹¹¹ který se zabíral vystupováním moderátorů a redaktorů České televize v klipech, které byly vysílány v průběhu tzv. vánoční krize v České televizi¹¹² na podporu stávkujících zaměstnanců. Soud podle tehdy platné úpravy obsažené v zákoně č. 468/1991 Sb. o provozování rozhlasového a televizního vysílání rozhodl, že tato vystoupení nelze považovat za reklamu, neboť zde chybí jeden z definičních znaků reklamy, a to poskytnutí úplaty či jiné protihodnoty za tato vystoupení,¹¹³ která by musela být součástí smluvního ujednání. Dnešní definice reklamy obsažená v zákoně o vysílání již nevyžaduje poskytnutí úplaty jakožto podmínku sine qua non, když reklamu vymezuje ve výkladovém ustanovení § 2 odst. 1 písm n) jako jakékoliv veřejné oznámení, vysílané za úplatu nebo obdobnou protihodnotu nebo vysílané za účelem vlastní propagace provozovatele vysílání, s cílem propagovat dodání zboží nebo poskytnutí služeb za úplatu, včetně nemovitého majetku, práv a závazků. Hlasatelé a redaktoři zpravodajských a publicistických pořadů tak nemohou vystupovat ani ve vysílaných oznámeních sloužících k vlastní propagaci provozovatele vysílání, pokud jejich cílem je propagace dodání zboží a služeb za úplatu, tedy v reklamách na komerční bázi. A contrario toto ustanovení tedy nezakazuje vystoupení daných osob na podporu charitativních projektů apod.

Podobně jako v ust. § 32 odst. 1 zákona o vysílání, řeší ust. § 48 ve svém druhém odstavci ochranu dětí a mladistvých. Tato je však užší, než v případě pořadů. Je zakázáno vysílat obchodní sdělení, která ohrožují fyzicky nebo mravně děti a mladistvé tím, že je nabádají ke koupi zboží a služeb s využitím jejich nezkušenosti nebo důvěřivosti, nabádají je, aby přemlouvali své rodiče či jiné osoby ke koupi určitého zboží a služeb, využívají jejich důvěru ke svým rodičům, učitelům či jiným osobám a bezdůvodně je zobrazují v nebezpečných situacích. Tak například pořad, v němž známé plyšové postavičky Jů a Hele

¹¹⁰ CHALOUPKOVÁ, Helena a Petr HOLÝ. *Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání a předpisy související: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, XVI, s. 166. ISBN 978-80-7400-143-7.

¹¹¹ Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 38 Ca 536/2001-50

¹¹² Viz. *Krize v České televizi* [online]. [cit. 2012-03-21], dostupné z WWW: http://cs.wikipedia.org/wiki/Krize_v_%C4%8Cesk%C3%A9_televizni

¹¹³ Zákon č. 468/1991 Sb. definoval reklamu v ustanovení § 2 odst. 1 písm. e) jako jakékoliv veřejné oznámení určené k podpoře podnikání nebo k dosažení jiného účinku, sledovaného zadavatelem reklamy, jemuž byl vysílací čas poskytnut za úplatu nebo za jinou protihodnotu.

nabádaly dětské diváky, aby působili na rodiče ve smyslu, aby si zajistili předplatné časopisu České televize, lze považovat za porušení tohoto ustanovení.¹¹⁴

Reklama musí být snadno rozpoznatelná a oddělená jako zvláštní blok od ostatního vysílání, k čemuž slouží reklamní znělky, tzv. „jingly“, které mají povahu zvukovou, obrazovou nebo zvukově-obrazovou. Tuto povinnost stanoví ust. § 48 odst. 1 písm a) a § 49 odst. 1 písm. a). V otázce týkající se sankcionování za neoddělenou reklamu konstatoval Nejvyšší správní soud, že při posuzování, zda byla porušena povinnost oddělit reklamu od ostatních částí programu, je zcela postačující, pokud Rada pro rozhlasové a televizní vysílání zhodnotí, zda předmětná část vysílání je reklamou ve smyslu ust. § 2 odst. 1 písm. n) zákona o vysílání a dospěje-li k závěru, že se o reklamu jedná, zda tato byla od ostatních částí programu oddělena.¹¹⁵ To platí i v případě, kdy určitá propagace je provozovatelem vysílání vydávána např. za sponzorování, přestože má fakticky charakter reklamy.

2.4.2 Skrytá reklama

Rozpoznatelnost a oddělení reklamy od ostatního vysílání patří ke klíčovým bodům zejména z toho důvodu, že fakticky rozhodují o tom, zda jde o zjevnou, tedy povolenou reklamu, která musí být oddělena od ostatního vysílání nebo reklamu skrytou. Tato dvě ustanovení však nelze spojovat. Jak judikoval Městský soud v Praze,¹¹⁶ je vyloučeno, aby se provozovatel rozhlasového vysílání dopustil jednočinného souběhu správních deliktů podle výše uvedených ustanovení zákona, tj. zařazení skryté reklamy a zároveň neoddělení této reklamy od ostatního vysílání. Je vyloučeno, aby Rada provozovatele vysílání sankcionovala současně za oba tyto správní delikty, neboť skrytá reklama nemůže být pojmově reklamou zjevnou. Buďto provozovatel odvysílá zjevnou reklamu, a pak je povinen ji oddělit nebo reklamu skrytou, ale pak jej nelze za její neoddělení trestat.

Pokud jde o problematiku skryté reklamy, je třeba se nejprve zaměřit na její definici, resp. definici skrytého obchodního sdělení. Tu poskytuje opět výkladové ustanovení zákona o vysílání, kdy v § 2 odst. 1 písm. q) definuje skryté obchodní sdělení jako slovní nebo obrazovou prezentaci zboží, služeb, jména nebo názvu, ochranné známky nebo činnosti výrobce zboží nebo poskytovatele služeb, uvedenou provozovatelem vysílání v pořadu, pokud tato prezentace záměrně sleduje reklamní cíl a může veřejnost uvést v omyl o povaze této

¹¹⁴ Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 11 Ca 232/2008-27

¹¹⁵ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 7 As 80/2009-96

¹¹⁶ Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 11 Ca 232/2008-27, Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 11 Ca 362/2008

prezentace; taková prezentace je považována za záměrnou zejména tehdy, dojde-li k ní za úplatu nebo obdobnou protihodnotu.

Otázkou definice skryté reklamy se zabýval Nejvyšší správní soud ve svém významném rozhodnutí, jež se týkalo posouzení skryté reklamy v pořadu Českého rozhlasu.¹¹⁷ Soud konstatoval, že k naplnění skutkové podstaty správního deliktu odvysílání skryté reklamy musí být kumulativně splněny tři podmínky, a to že odvysílání prezentace v pořadu, který nemá reklamní charakter, sleduje reklamní cíl, dále že tento reklamní cíl musí být sledován záměrně a jako poslední musí být splněna podmínka, že prezentace je způsobilá uvést veřejnost co do své povahy v omyl. Bez současného naplnění všech tří podmínek se nejedná o skrytou reklamu. Podle názoru soudu lze reklamní cíl rozpoznat na základě toho, zda prezentace obsahuje reklamní prvky, tedy zda sdělení přímo propaguje danou společnost či informace o ní, jako například adresu internetových stránek nebo telefonní číslo, zda přímo vybízí ke koupi jejích zboží či služeb nebo zda dochází k nápadnému opakování některých informací s cílem propagace společnosti či jejích produktů. Pokud jde o posouzení toho, jestli je reklamní cíl sledován záměrně, či nikoli, tedy o prokázání úmyslu, poskytuje soud vodítko v tom směru, že o záměr se jedná v případě, kdy je prezentace určitého zboží, služeb či ochranné známky nepřiměřeně nápadná. Nepřiměřená nápadnost pak vyplývá mimo jiné z opakované prezentace zboží, služeb a ochranných známek či ze způsobu, jakým byly zboží, služba či ochranná známka prezentovány. K naplnění třetí podmínky soud konstatuje, že je třeba prezentaci posoudit z hlediska jejího objektivního působení na diváky či posluchače, nejlépe za pomoci teorie tzv. průměrného spotřebitele. Jde o často užívanou teorii, kdy je prezentace posuzována z pohledu průměrného spotřebitele, tedy spotřebitele průměrně vzdělaného, disponujícího průměrnými znalostmi a průměrně vnímajícího informace, které každý den konzumuje. Pokud je reklamní prezentace způsobilá vyvolat v průměrném spotřebiteli klamnou představu o své povaze, je nezákonná. Není ani nezbytné, aby za zařazení takovéto skryté reklamy do vysílání obdržel provozovatel vysílání úplatu či jinou protihodnotu, jelikož tento znak je ve výkladovém ustanovení § 2 odst. 1 písm q) uveden pouze jako demonstrativní.

Soudy v několika případech hledaly hranici mezi propagačním cílem a informačním cílem prezentace. Prvním rozlišujícím hlediskem může být poskytnutí úplaty nebo jiné protihodnoty, jak judikoval ve svém rozhodnutí Městský soud v Praze.¹¹⁸ Vzhledem k tomu, že toto reciproční plnění již není podle platné úpravy nezbytnou podmínkou, je možné

¹¹⁷ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 6 As 47/2009 - 49

¹¹⁸ Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 8 Ca 22/2009

vycházet při hodnocení z typu pořadu, ve kterém je informace odvysílána. Soud tak posuzoval například zpravodajský pořad České televize „Události“¹¹⁹, jehož primárním účelem je poskytování informací zpravodajsko-publicistického charakteru, což znamená, že často informuje i o konkrétních významných počinech v oblasti kultury, vědy, techniky či zdravotnictví. Takovéto informace však podle soudu nelze považovat za reklamní sdělení. V konkrétním případě řešil soud otázku přípustnosti prezentace nové diagnostické a léčebné metody využívané v soukromém zdravotnickém zařízení. Tato prezentace nebyla shledána za skrytou reklamu právě díky svému čistě zpravodajskému charakteru a zařazení do pořadu „Události“. Takovouto interpretaci lze považovat za zcela logickou, neboť nelze požadovat na provozovatelích vysílání, aby neposkytovali informace o významných vědeckých objevech jen proto, že tyto objevy byly učiněny komerčním subjektem. Jde bezpochyby o otázku veřejného zájmu na informování o podobných událostech, a to zejména v případě veřejnoprávního média, bez ohledu na to, zda je referováno o komerčním subjektu.

Soudy se rovněž zabývaly otázkou odpovědnosti provozovatele vysílání za jednání svých zaměstnanců, resp. moderátorů, kteří se dopustí skryté reklamní prezentace. Podle soudního výkladu¹²⁰ se provozovatel televizního nebo rozhlasového vysílání nemůže zbavit odpovědnosti za zařazení skryté reklamy do vysílání, neboť je odpovědný za celkový obsah pořadů, včetně veškerých podaných informací v reportáži a dotazů moderátora. Pokud jsou informace a dotazy moderátora podávány propagačním stylem, kdy je primárně zdůrazňována kvalita určitého výrobku či služby nebo dokonce vybízeno k jejich koupi, jde o zakázanou skrytou reklamu a to přesto, že v pořadu vystupuje i odborník na určitou problematiku, která se výrobku či služby dotýká.¹²¹ Podle dalšího rozhodnutí Městského soudu v Praze¹²² je však provozovatel vysílání odpovědný za všechna sdělení, která ve vysílání zazní, tedy nejen za ta sdělení, jenž učiní zaměstnanci provozovatele, ale i za všechna další potenciálně závadná sdělení bez ohledu na to, jednalo-li se o přímý přenos. Moderátoři mají při vedení rozhovoru usměrňovat tázané výslovně nebo volbou otázek, aby nedošlo k nepřiměřené prezentaci komerčního subjektu. Provozovatel vysílání má své zaměstnance poučit za účelem, aby se u nich vytvořil zvýšený práh citlivosti k ochraně před zneužitím vysílání, a to jak v oblasti skryté reklamy, tak v oblasti politické nebo ideové nezávislosti.¹²³

¹¹⁹ Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 10 Ca 286/2008

¹²⁰ Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 10 Ca 16/2009

¹²¹ Ibid.

¹²² Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 7 Ca 134/2008

¹²³ Ibid.

Zajímavou otázkou v oblasti skryté reklamy je prezentace log či značek sponzorů umístěných na sportovním oblečení sportovců při jejich vystupování v televizních pořadech. Jde o častý jev, jímž se zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku¹²⁴ řešícím konkrétně situaci, kdy sportovec - snowboardista poskytl rozhovor na hudební stanici O a při tomto rozhovoru měl na hlavě čepici s umístěným logem energetického nápoje Red Bull. Podle soudu je přirozené, že zpravodajské informování v sobě může nést i podněty reklamní povahy. To platí v dnešní době zejména při informování o sportu a sportovcích, neboť právě sport se stal významným zprostředkovatelem reklamních sdělení, a to především prostřednictvím prezentace značek sponzorů, kteří sportovce podporují. Není však možné nutit vysílatele k tomu, aby se značky a loga při vysílání informací o sportu v rámci regulace skryté reklamy nějakým způsobem zakrývaly nebo retušovaly, či dokonce aby se provozovatelé vysílání zcela vyhýbali informování o sportovních událostech, kde by se podobné reklamní podněty vyskytovaly. Takováto přílišná regulace by mohla vést až k cenzuře, která je podle Listiny základních práv a svobod nepřijatelná. Při posuzování, zda jde či nejde o skrytou reklamu, je důležité analyzovat nejen samotné reklamní sdělení, ale především úmysl vysílatele, tedy zda šlo z jeho strany o úmyslnou reklamní prezentaci sponzora. Pokud jsou při informování využívány dynamické reklamní prvky, tzn. zvýraznění sponzora tím, že se explicitně nabízí jeho produkty či služby, sponzor se nepřiměřeně vyzdvihuje, resp. provozovatel vysílání vysílá zpravodajskou informaci s vědomím, že má reklamní charakter, pak se jedná o skrytou reklamu. Nepřípustná je rovněž výslovná zmínka, že je sportovec sponzorován určitou společností. Vždy je třeba konkrétně analyzovat způsob a okolnosti prezentace a na základě této analýzy dospět k závěru, zda šlo nebo nešlo o skrytou reklamu. Rada má podle soudu zkoumat obvyklou praxi při poskytování televizních rozhovorů s vrcholovými sportovci, tedy zda bylo v minulosti obvyklé, že sportovci chodili do studia ve svém charakteristickém oblečení. Zároveň je nutné analyzovat, zda tento konkrétní sportovec nosil běžně předmětnou čepici s reklamním logem, tedy i při jiných příležitostech, než je vystupování v televizním rozhovoru, nebo zda si ji oblékl pouze pro tuto příležitost za účelem prezentace sponzora. Soud na závěr konstatuje, že provozovatel vysílání nemá bez dalšího právo nutit sportovce k tomu, aby si sundal některou část svého oblečení jen proto, že se na ní vyskytuje logo sponzora. Sportovci mají právo na svobodu projevu, kterou mohou realizovat i tím, že jsou oblečeni v určitém charakteristickém stylu, který je typický pro konkrétní sport. Toto právo je však omezeno tím, že sportovec nemůže úmyslně zneužívat

¹²⁴ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 7 As 24/2010-51

televizní vysílání k reklamním účelům. Je proto nepřípustné, aby se v rozporu se svým obvyklým stylem oblékl způsobem, kterým bude v televizi záměrně propagovat určitou značku nebo logo sponzora.

2.4.3 Teleshopping

Dalším druhem komerční prezentace, který zákon o vysílání subsumuje pod obecný pojem obchodní sdělení je pojem *teleshopping*. Ten zákon opět přesně definuje ve výkladovém ustanovení § 2 odst. 1 písm. r), kde stanoví, že teleshoppingem se rozumí přímá nabídka zboží, a to včetně nemovitého majetku, práv a závazků nebo služeb, určená veřejnosti a zařazená do rozhlasového či televizního vysílání za úplatu nebo obdobnou protihodnotu. Oproti reklamě v této definici chybí zmínka o účelu teleshoppingu, jakožto způsobu vlastní propagace provozovatele vysílání, určené k podpoře prodeje, respektive sledování jeho produktů. Je tedy otázkou, zda i teleshopping může analogicky tomuto účelu sloužit. Tímto problémem se zabýval Městský soud v Praze ve věci odvysílání spotu s přímou nabídkou „Souboru her Večerníček“ v Česká televizi, který nebyl výslovně označen jako teleshopping, ani to nebylo z jeho zpracování zřetelně patrné.¹²⁵ Městský soud v Praze vyslovil právní větu, která se opřela o porovnání zákonné definice reklamy a teleshoppingu, kdy se podle soudu teleshoppingem nerozumí přímá nabídka zboží určená veřejnosti, kterou by učinil ve vysílání sám provozovatel vysílání, ale vždy jen nabídka zboží jiných subjektů zařazená do vysílání za úplatu. Provozovatel vysílání přímou nabídku svého zboží nemusí činit, protože již samotným vysíláním pořadů na svých programech a jejich sledováním ze strany diváků je kontrakt uzavřen. Soud zde tedy charakterizuje vysílání jakožto jakýsi konkludentní právní úkon, kdy na jedné straně stojí provozovatel vysílání, který nabízí prakticky permanentně své produkty - pořady divákovi. Ten provede akceptaci nabídky tím, že si pořad vybere ke sledování. Vůle tak není vyjádřena výslovně, ale je ji možné odvodit z chování diváka, který „přepíná“ ovladačem mezi jednotlivými programy a tak na přímou nabídku odpoví.

Pod teleshopping nemůže být podřazeno oznámení provozovatele vysílání týkající se jeho vlastních pořadů a doprovodných výrobků nebo služeb, které jsou od těchto pořadů přímo odvozeny, oznámení o sponzorování nebo umístění produktu, bezúplatně odvysílané oznámení ve veřejném zájmu nebo ve prospěch obecně prospěšných cílů a bezúplatně odvysílané upozornění na charitativní akce, jak je stanoveno v ust. § 50 odst. 4 zákona o vysílání. Takováto oznámení se nezapočítávají do časového omezení vysílání reklamy podle

¹²⁵ Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 10 Ca 240/2009 – 37

ust. § 50 odst. 1 a odst. 2. Teleshopping však za takové oznámení nemůže být považován, neboť jde o podporu přímého prodeje zboží za úplatu, což odporuje výše uvedené definici.¹²⁶ Časový rozsah vysílání teleshoppingu tak bude vždy spadat do regulace uvedené v ust. § 50 odst. 1 a 2 zákona o vysílání.

Ust. § 49 zákona o vysílání řeší kromě výše uvedeného požadavku na rozeznatelnost a oddělení reklam a teleshoppingu od ostatního vysílání také další povinnosti při zařazování reklam a teleshoppingu do vysílání. Kromě povinnosti nezařazovat do vysílání reklamu a teleshopping na erotické služby či produkty v době od 06.00 hodin do 22.00 hodin, nezařazovat reklamu a teleshopping bezprostředně před vysíláním bohoslužby a bezprostředně po vysílání nebo reklamou a teleshoppingem vysílání bohoslužby nepřerušovat, obsahuje dané ustanovení zejména otázku časových úseků, po kterých je možné reklamou nebo teleshoppingem přerušit vysílání pořadu.¹²⁷

To se týká rovněž televizního a rozhlasového vysílání pořadů pro děti, jejichž přerušování reklamou není sice absolutně zakázáno tak, jak tomu bylo v předchozí právní úpravě,¹²⁸ přesto zde existuje určité omezení. Soudy však v několika případech musely řešit otázku, jak definovat „pořad pro děti“. Podle Nejvyššího správního soudu jde o neurčitý právní pojem, jenž je tedy Rada povinna odborně a objektivně vyložit před tím, než přistoupí k hodnocení, zda byl spáchán ze strany provozovatele předmětný správní delikt.¹²⁹ Městský soud v Praze pak poskytl jisté vodítko pro výklad, když konstatoval, že jedním z kritérií pro posouzení toho, zda jde o pořad pro děti či nikoli, je skupina osob, na kterou je pořad zacílen. Přitom je nerozhodné, zda daný pořad mohl sledovat i širší okruh osob. Jako příklad lze uvést pohádku, která je žánrově jednoznačně zacílena na děti, ovšem je možné, že ji budou sledovat i někteří dospělí. Vodítkem pro posouzení může být i vysílací čas pořadu, kdy ranní, dopolední či brzká odpolední doba je vyhrazena především dětskému divákovi.¹³⁰ Je však jasné, že žádný všeobecně platný výklad neurčitého právního pojmu „pořad pro děti“ neexistuje a je tedy nutné posuzovat individuálně vždy konkrétní sporný pořad.

¹²⁶ Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 10 Ca 178/2009

¹²⁷ To neplatí pro provozovatele vysílání ze zákona, který podle ustanovení § 49 odst. 7 smí vkládat reklamu a teleshoppingové šoty pouze mezi pořady nebo do přirozených přestávek v pořadech.

¹²⁸ Podle ustanovení § 6a odst. 3 zákona č. 468/1991 Sb. bylo přerušování pořadů zpravodajských, náboženských a pořadů pro děti zcela zakázáno.

¹²⁹ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 4 As 8/2004-122

¹³⁰ Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 28 Ca 151/2001

2.4.4 Sponzorování

Poslední formou komerční prezentace, kterou zákon podřazuje pod pojem obchodní sdělení, je *sponzorování*. Stejně jako v předchozích případech je i tento pojem zákonem definován ve výkladovém ustanovení § 2 odst. 1 písm e), které sponzorováním rozumí jakýkoliv příspěvek od osoby, která neprovozuje rozhlasové nebo televizní vysílání, neposkytuje audiovizuální mediální služby na vyžádání, ani nevyrábí audiovizuální díla, poskytnutý k přímému nebo nepřímému financování rozhlasového nebo televizního programu nebo pořadu s cílem propagovat své jméno nebo název, ochrannou známku, výrobky, služby, činnosti nebo obraz na veřejnosti. Samotná forma sponzorování je pak upravena v ust. § 53 zákona o vysílání, které stanoví omezení sponzorování od osob, jejichž předmětem činnosti je výroba cigaret a tabákových výrobků nebo léčivých přípravků, a dále pak zakazuje sponzorování zpravodajských a politicko-publicistických pořadů. Kromě toho je stanovena povinnost zřetelně označit sponzorovaný pořad nebo program jménem nebo názvem, obrazovým symbolem (logem) nebo jinou značkou sponzora.

Jak je patrné z výše uvedeného výkladového ustanovení, sponzorování sleduje ve svém důsledku podobný účel jako reklama, tj. jde o formu komerční prezentace určité obchodní společnosti (příp. fyzické osoby), která tak vytváří povědomí o své značce, výrobcích a službách. Přesto je třeba tyto dvě formy propagace oddělovat. Problematikou definice sponzorování a jeho odlišení od reklamy se soudy zabývají velmi často. Za precedenční rozhodnutí lze v tomto směru považovat rozsudek Nejvyššího správního soudu,¹³¹ který nastavil hranici pro rozlišení těchto dvou forem propagace. Tato hranice však podle soudu není zcela neprostupná, neboť oba pojmy spolu úzce souvisí. Zákon nestanoví, že by součástí sponzorování nemohlo být reklamní sdělení. Naopak podle soudu sponzorský vzkaz reklamní sdělení v širším slova smyslu obsahovat může. Sponzoring tak může sloužit k veřejnému propagování obchodní firmy, výrobku, zboží či služby a dále může obsahovat i slogan, tj. určité slovní spojení charakterizující podnikatele či jeho výrobek, zboží nebo službu. V konkrétním případě šlo o slogan vydavatelství Reader's Digest Výběr „Bohatý zdroj kvalitních publikací pro celou rodinu“, jehož zařazení do sponzorského vzkazu bylo soudem shledáno jako přípustné. Základním kritériem pro odlišení sponzorování a reklamy je tzv. *goodwill*, tedy vytvoření dobrého jména, pověsti právnické či fyzické osoby nebo jeho výrobků, které je primárním účelem sponzorování. Pokud by tedy sponzorský vzkaz přímo vybízel ke koupi určitého výrobku podnikatele, nejednalo by se již o sponzorování, nýbrž o

¹³¹ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 7 As 81/2005-79

reklamu. Soud dále poskytl jistý „návod“, jak by měl být sponzorský vzkaz zpracován, aby neodporoval zákonu. Měl by mít podobu grafické prezentace loga sponzora či jeho výrobku, být doprovázen sloganem charakterizujícím sponzora či výrobek spíše statického charakteru, s uvedením, že se jedná o sponzora konkrétního pořadu. Není však přípustné, aby obsahoval dynamické reklamní prvky, tedy aby přesvědčoval diváka či posluchače ke koupi určitého výrobku, vyzdvihoval jeho kvality, srovnával s produkty od jiných výrobců či obsahoval nějaký reklamní příběh.¹³²

Zákon vyžaduje, aby byl sponzor pořadu řádně označen. Forma tohoto označení však nemusí výlučně odpovídat názvu právnické osoby, jak bylo soudy několikrát konstatováno.¹³³ Sponzorský vzkaz tedy nemusí nutně obsahovat jen obchodní firmu osoby, která sponzorský příspěvek poskytla, tedy název pod kterým je podnikatel zapsán v obchodním rejstříku. Za dostatečnou identifikaci lze považovat, pokud je označení provedeno ochrannými známkami výrobků a služeb, které vlastníci těchto ochranných známek produkují. Pod takovými ochrannými známkami jsou dané osoby na trhu známy a pro diváka tak představují jejich dostatečné označení ve smyslu požadavků zákona o vysílání. Za dostatečné označení byl Nejvyšším správním soudem označen i odkaz na výrobky, služby a jiné výkony sponzora, včetně odkazu na jeho webové stránky.¹³⁴

Pokud jde o otázku, co může být v rámci vysílání sponzorováno, hovoří zákon o programech a pořadech. Otázkou definice pořadu jsem se již zabýval v předchozích částech práce, na tomto místě bych však rád připomněl, že podle ustáleného rozhodování soudů nelze za pořad považovat reklamu, která tak nemůže být sponzorována. To samé však platí i o reklamní znělce, která slouží pouze k oddělení reklamy od ostatních částí vysílání a nelze ji tak považovat za pořad ve smyslu zákona o vysílání. Z tohoto důvodu rozhodl Městský soud v Praze, že ani reklamní znělka nemůže být sponzorována.¹³⁵

¹³² Ibid.

¹³³ Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 6 Ca 103/2008, Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 6 As 44/2006-76, Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 6 As 13/2009-92, Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 7 As 3/2009-65

¹³⁴ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 7 As 53/2009-89

¹³⁵ Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 5 Ca 366/2008

2.5 Soudní přezkum ve věcech reklamy podle zákona o regulaci reklamy

V poslední části této diplomové práce bych se rád zabýval některými otázkami, které byly řešeny v rámci soudního přezkumu rozhodnutí Rady pro rozhlasové a televizní vysílání podle zákona č. 40/1995 Sb. o regulaci reklamy. Rada je podle ust. § 7 odst. 1 písm. a) zákona o regulaci reklamy příslušná k výkonu dozoru nad veškerou reklamou a sponzorováním, které jsou šířené prostřednictvím rozhlasového a televizního vysílání a v audiovizuálních mediálních službách na vyžádání.¹³⁶

2.5.1 Reklama na protiprávní výrobky a služby

Zákon vymezuje v ust. § 2, jaká reklama je zakázaná. Kromě reklamy skryté, nevyžádané, či reklamy založené na podprahovém vnímání, je v první řadě zakázána reklama na výrobky a služby, jejichž prodej, poskytování nebo šíření je v rozporu s právními předpisy podle ust. § 2 odst. 1 písm. a). Otázkou, kdy je šířitel reklamy, tedy provozovatel vysílání, odpovědný za odvysílání takovéto reklamy, se zabýval Městský soud v Praze¹³⁷ v souvislosti s reklamou loterijní společnosti, která však neměla k této činnosti povinné povolení od Ministerstva financí České republiky. Účelem předmětného ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) je to podle soudu to, aby protiprávní zboží a služby nebyly nabízeny formou reklamy. Tato protiprávnost však musí být zjevná, což v případě dané reklamy nebyla, neboť loterie nejsou obecně v České republice zakázány a pokud z reklamy nevyplývalo a provozovatel nemohl žádným způsobem dovodit, že by šlo o nezákonnou či nepovolenou činnost, nelze provozovatele za takovouto reklamu sankcionovat. Obecně lze říci, že provozovatel vysílání nemá žádnou povinnost zkoumat právní poměry zadavatele reklamy a není přípustné, aby byl sankcionován za porušení právních předpisů ze strany zadavatele, které mu není známo a nevyplývá z obsahu reklamy.

¹³⁶ Je třeba zdůraznit, že pokud jde o reklamu, uplatňuje se zde významným způsobem prvek samoregulace v podobě mimosoudní kontroly prováděné Radou pro reklamu, resp. Arbitrážní komisí Rady pro reklamu, která však řeší především etický rozměr, jenž zákon o regulaci reklamy nemůže plně obsáhnout.

¹³⁷ Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 11 Ca 1/2006-57

2.5.2 Rozpor reklamy s dobrými mravy

Zákon o regulaci reklamy se zabývá i rozporem reklamy s dobrými mravy. Ust. § 2 odst. 3 obsahuje demonstrativní výčet případů, kdy reklama za rozpornou s dobrými mravy považována je. Jde o výčet nejčastějších skutkových podstat porušení dobrých mravů.¹³⁸ Reklama tak nesmí zejména obsahovat jakoukoliv diskriminaci z důvodů rasy, pohlaví nebo národnosti nebo napadat náboženské nebo národnostní cítění, ohrožovat obecně nepřijatelným způsobem mravnost, snižovat lidskou důstojnost, obsahovat prvky pornografie, násilí nebo prvky využívající motivu strachu. Rozporem reklamy s dobrými mravy a motivem strachu se zabýval Nejvyššího správní soud.¹³⁹ Ten konstatoval, že reklama musí být vždy v rozporu s dobrými mravy, aby Rada mohla uložit sankci. Je to základní premisa, se kterou se musí Rada vypořádat. Nelze tak pouze konstatovat, že reklama pracuje s motivem strachu, aniž by bylo zdůvodněno, proč je považována za rozpornou s dobrými mravy. Je tedy třeba, aby reklama využívala motivy strachu, a to takovým způsobem, že bude současně rozporná s dobrými mravy. Ne každý eventuální motiv strachu v reklamě proto bude automaticky protiprávní. Pokud jde o pojem „prvky využívající motivu strachu“, jde o neurčitý právní pojem, který musí Rada vždy v konkrétním případě vyložit před tím, než ho bude aplikovat.

2.5.3 Regulace reklamy směřující na osoby mladší 18 let

Zákon o regulaci reklamy chrání stejně jako zákon o vysílání děti a mladistvé, a to konkrétně v ustanovení § 2c. Oproti zákonu o vysílání užívá však poněkud nešťastně termín „osoby mladší 18 let“. Takovéto exaktní věkové omezení není podle mého názoru vhodné, neboť pojem „děti a mladiství“ užívaný zákonem o vysílání lépe vystihuje ohroženou skupinu, kterou mohou být i lidé starší 18 let v závislosti na jejich psychické vyspělosti. Pokud jde o povinnosti stanovené v ust. § 2c zákona o regulaci reklamy, jsou tyto prakticky totožné s těmi uvedenými v ust. § 48 odst. 2 zákona o vysílání až na výjimku, kdy zákon o regulaci reklamy v ust. § 2c písm. a) stanoví, že reklama nesmí podporovat chování ohrožující zdraví, psychický nebo morální vývoj osob mladších 18 let. Výklad této povinnosti byl soudy řešen v jednom z nejvýznamnějších případů z oblasti regulace reklamy, jenž se týkal reklamy

¹³⁸ CHALOUPKOVÁ, Helena. *Regulace reklamy: komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, xiii, s. 14. ISBN 978-80-7400-180-2.

¹³⁹ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 1 As 47/2010 - 65

na oplatku Fidorka.¹⁴⁰ V této reklamě malé děvčátko zatouží po oplatce, které se zmocní tím, že vhodí panenku na kapotu automobilu, tím aktivizuje čelní airbagy tohoto automobilu a v takto vzniklé situaci se zmocní oplatky Fidorka, kterou rozbalila žena sedící na místě spolujezdce. Hlas dospělé osoby toto jednání komentuje slovy: "Fidorka. Když musíš, tak musíš." Soud konstatoval, že takováto reklama podporuje chování ohrožující psychický nebo morální vývoj dětí tím, že zobrazuje poškození panenky (které soud označuje za zranění, neboť mále dítě chápe panenku nikoli jako objekt, nýbrž jako subjekt - živou bytost), jenž je omluveno a vykoupeno tím, že děvčátko získá vytouženou oplatku. Soud se musel především vypořádat s argumentem, jenž danou scénu vysvětloval jako reklamní nadsázku. Podle názoru soudu je možné v obecné rovině připustit nadsázku a přehánění v reklamních a přesvědčovacích kampaních, je však vždy nezbytné posuzovat míru nadsázky ve vztahu k cílově skupině takovéto kampaně, a to především pokud jde o věk adresátů, schopnost nadsázku odhalit a „k sekundárním důsledkům přesahujícím rámec jejich spotřebitelského chování, které může jejich vzor jako hlavní postava reklamního spotu, na němž je přesvědčovací kampaň založena, následně vyvolat“.¹⁴¹ Soud odmítl, že by Rada musela v takovémto případě založit posouzení na znaleckém posudku, neboť rozpor s daným ustanovením zákona o regulaci reklamy je natolik zřejmý, že si Rada může učinit úsudek sama.

Závěr

Snahou mé diplomové práce bylo v její teoretické části nastínit systém rozhlasového a televizního vysílání v České republice a právní prostředí ve kterém se provozovatelé vysílání pohybují. Můžeme konstatovat, že úprava vysílání je v českém právním řádu založena na moderním právním předpise – zákoně o provozování rozhlasového a televizního vysílání, který reflektuje jak úpravu na úrovni práva Evropské unie, tak i práva mezinárodního.

Důležitým mezníkem v oblasti přístupu k provozování vysílání je úprava digitalizace, která znamená zásadní změnu vnímání vysílání. To přestává být kvůli omezenosti vysílacích kmitočtů vzácným statkem, ale stává se mnohem přístupnějším širokému okruhu potenciálních provozovatelů vysílání. To s sebou však přináší i rizika v podobě zvýšené možnosti ohrožení zájmů chráněných zákonem o vysílání, resp. zákonem o regulaci reklamy.

¹⁴⁰ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 6 As 16/2004-90, Usnesení Ústavního soudu, sp. zn II. ÚS 396/05

¹⁴¹ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 6 As 16/2004-90

Z analýzy soudních rozhodnutí, které jsem se v hlavní části diplomové práce věnoval, vyplývá, že soudy vnímají rozhlas a zejména televizi jako velice silná média, která mají schopnost ovlivnit myšlení lidí. Je nepochybné, že se vysílací média stala primárním zdrojem informací pro většinu občanů. Proto soudy při svém rozhodování důsledně dbají na to, aby byla ze strany rozhlasu a televize dodržována objektivita a vyváženost prezentovaných informací, a to zejména tím, že bude dán prostor všem relevantním názorům tak, aby si divák mohl utvořit co možná nejpřesnější úsudek. Je tedy nutné následovat zásadu „audiatur et altera pars“. To platí bezesporu i v oblasti soutěže politických stran a jejich přístupu do vysílacích médií. Zde však dochází k jisté preferenci stran, které jsou více etablované na politické scéně při uplatnění principu tzv. odstupňované rovnosti.

Klíčovou oblastí zájmu při obsahové regulaci je negativní vliv vysílání na děti a mladistvé. Jde především o ohrožení jejich fyzického, psychického nebo morálního vývoje. Soudy tuto problematiku vnímají jako velmi závažnou, neboť existuje přesvědčení, že sledování závadných pořadů může mít neblahý vliv na chování dětí. Ty jsou tak soudy ve většině případů chráněny na úkor práva provozovatelů vysílání na svobodu projevu. A to i v případě, kdy jde o pořad, který je založen na nadsázce nebo satíře, neboť tu nemusí být schopny děti odhalit a pochopit. Chování, které je v televizi prezentováno, tak mohou děti snadno přejímat v jejich běžném životě, což představuje nebezpečí, které se soudy snaží eliminovat. Na druhé straně kladou soudy poměrně velké nároky na Radu, která při svém rozhodování musí dostatečně vyložit neurčité právní pojmy obsažené v předmětných ustanoveních, jako je například mravnost, a své rozhodnutí řádně odůvodnit, jinak je ze strany soudů označeno na nepřezkoumatelné.

Pokud jde o oblast reklamy, zabývají se soudy především otázkou skryté reklamy a sponzorování. Oba tyto pojmy jsou dnes soudy poměrně jasně vydefinovány. Zdůrazněna je přitom odpovědnost provozovatelů vysílání za veškeré výroky, které ve vysílání zazní. To znamená, že může být postihnut za odvysílání skryté reklamy, ačkoli ta nemusí být způsobena provozovatelem vysílání ani jeho zaměstnancem. To klade značné nároky zejména na moderátory pořadů vysílaných v přímém přenosu, kteří musí usměrňovat a upozorňovat vystupující aktéry na nebezpečí prezentace skryté reklamy. Jako problematická se může jevit podmínka, že reklamní cíl prezentace, která je skrytou reklamou, musí být učiněn záměrně. Ač soudy nabízejí ve svých rozhodnutích určité příklady, jak záměr rozpoznat, je stále obtížným úkolem určit, zda výrok sleduje úmyslně reklamní cíl nebo nikoli. Rada se však musí před vydáním sankčního rozhodnutí nezbytně s touto otázkou vypořádat. Poněkud precizněji soud vymezil pojem sponzorování, kdy z klíčových rozhodnutí v této oblasti

vykrytalizovala podoba sponzorování, kterou je nutné dodržet, aby nebylo považováno za reklamu. Hranice mezi oběma pojmy však v mnohých případech není zcela ostrá a reklamní sdělení v širším slova smyslu se může promítat i do sponzorského vzkazu.

Novým reklamním institutem je tzv. product placement, tedy záměrné umístění a prezentace určitého produktu v televizních pořadech. Tento způsob reklamy je čím dál častěji užíván, avšak zatím chybí širší judikatura, která by se podobně jako v případě skryté reklamy, teleshoppingu nebo sponzorování, umístěním produktu zabývala.

Závěrem lze konstatovat, že diplomová práce přinesla samozřejmě pouze určitý výsek soudních rozhodnutí, který se navíc týkal výlučně obsahových náležitostí vysílání. Přesto bylo mou snahou předložit reprezentativní analýzu nejvýznamnějších rozhodnutí, která promítla do své činnosti a rozhodování i Rada pro rozhlasové a televizní vysílání. Jsem si vědom toho, že rozhodování soudů je dynamický proces, který může v budoucnu přinést zcela odlišné způsoby aplikace a interpretace právních předpisů. Zásadní roli přitom bude hrát vývoj společnosti a její vnímání role médií, tedy zda se média stanou výhradně zábavní institucí nebo zda bude akcentována jejich informační úloha. Podle toho bude rovněž docházet k liberalizaci mediálního trhu nebo naopak k více restriktivní regulaci vysílání.

Seznam literatury a zdrojů

Tištěné monografie

HENDRYCH, Dušan. *Správní právo: obecná část*. 7. vyd. Praha: Beck, 2009, XXXVIII, 837 s. ISBN 978-80-7400-049-2.

CHALOUPKOVÁ, Helena a Petr HOLÝ. *Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání a předpisy související: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, XVI, 762 s. ISBN 978-80-7400-143-7.

CHALOUPKOVÁ, Helena. *Regulace reklamy: komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, xiii, 322 s. ISBN 978-80-7400-180-2.

POUPEROVÁ, Olga. *Regulace médií*. Praha: Leges, 2010, 272 s. ISBN 978-80-87212-48-6.

ROZEHNAL, Aleš. *Mediální právo*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Nakladatelství a vydavatelství Aleš Čeněk, 2007, 303 s. ISBN 978-80-7380-033-8.

ROZEHNAL, Aleš. *Zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů: Zákon č. 132/2010 Sb., o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání a o změně některých zákonů (zákon o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání) : komentář*. Vyd. 2. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, ix, 289 s. ISBN 978-80-7357-628-8.

VOPÁLKA, Vladimír, Vladimír MIKULE, Věra ŠIMŮNKOVÁ a Miloslav ŠOLÍN. *Soudní řád správní: komentář*. 1. vyd. Praha: Beck, 2004, XI, 327 s. ISBN 80-7179-864-9.

Legislativní dokumenty

zákon č. 231/2001 Sb. o provozování rozhlasového a televizního vysílání

zákoně č. 468/1991 Sb. o provozování rozhlasového a televizního vysílání

zákon č. 40/1995 Sb. o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb. o provozování rozhlasového a televizního vysílání ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 483/1991 Sb. o České televizi
zákon č. 484/1991 Sb. o Českém rozhlasu
zákon č. 17/1964 Sb. o Československém rozhlase
zákon č. 18/1964 Sb. o Československé televizi
zákon č. 384/2005 Sb. o rozhlasových a televizních poplatcích a o změně některých zákonů
zákon č. 132/2010 Sb. o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání
zákon č. 150/2002 Sb. soudní řád správní
zákon č. 418/2011 Sb. o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim
zákon č. 500/2004 Sb. správní řád
Evropská úmluva o přeshraniční televizi vyhlášená sdělením Ministerstva zahraničních věcí č. 57/2004 Sb.m.s.

Soudní rozhodnutí

Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze, sp. zn. 6 A 98/93
Usnesení Nejvyššího správního soudu, sp. zn. Komp 1/2004 – 70
Usnesení Ústavního soudu, sp. zn. Pl. ÚS 52/04
Usnesení Nejvyššího správního soudu, čj. 8 As 47/2005 – 86
Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 8 Ca 212/2008-61
Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 6 As 20/2008 – 83
Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 6 As 30/2008 - 97
Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 8 As 5/2005
Usnesení Nejvyššího správního soudu, čj. Vol 15/2006-20
Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 7 As 38/2004-58
Rozhodnutí Městského soudu v Praze, sp. zn. 10 Ca 128/2009
Rozhodnutí Městského soudu v Praze, sp. zn. 10 Ca 242/2007
Rozhodnutí Městského soudu v Praze, sp. zn. 10 Ca 6/2009
Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 7 As 19/2007-56
Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 9 Ca 109/2009-29
Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 7 As 23/2010-73
Nález Ústavního soudu, sp. zn. IV. ÚS 23/05
Usnesení Nejvyššího správního soudu, čj. Vol 15/2006 – 20
Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 6 As 70/2007-104
Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 4 As 38/2007
Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 4 As 60/2008

Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 7 Ca 34/2005
Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 38 Ca 12/2002
Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 8 As 17/2006-84
Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 9 Ca 249/2005
Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 6 As 70/2007-104
Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 6 As 21/2007-109
Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 28 Ca 312/98
Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 8 As 62/2005 – 66
Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 28 Ca 619/2002
Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 7 Ca 336/2008-34
Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 9 Ca 249/2005-27
Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 4 As 33/2007-107
Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 4 As 38/2007-122
Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 6 As 70/2007-104
Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 5 Ca 331/2007-32
Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 6 Ca 297/2006-47
Rozhodnutí Městského soudu v Praze, sp. zn. 5 Ca 417/2008
Rozhodnutí Městského soudu v Praze, sp. zn. 10 Ca 312/2008
Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 7 As 2/2010-126
Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 38 Ca 536/2001-50
Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 11 Ca 232/2008-27
Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 7 As 80/2009-96
Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 11 Ca 232/2008-27
Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 11 Ca 362/2008
Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 6 As 47/2009 - 49
Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 8 Ca 22/2009
Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 10 Ca 286/2008
Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 10 Ca 16/2009
Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 7 Ca 134/2008
Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 7 As 24/2010-51
Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 10 Ca 240/2009 – 37
Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 10 Ca 178/2009
Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 4 As 8/2004-122
Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 28 Ca 151/2001

Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 7 As 81/2005-79
Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 6 Ca 103/2008
Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 6 As 44/2006-76
Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 6 As 13/2009-92
Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 7 As 3/2009-65
Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 7 As 53/2009-89
Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 5 Ca 366/2008
Rozhodnutí Městského soudu v Praze, čj. 11 Ca 1/2006-57
Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 1 As 47/2010 - 65
Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, čj. 6 As 16/2004-90
Usnesení Ústavního soudu, sp. zn II. ÚS 396/05

Dokumenty Rady pro rozhlasové a televizní vysílání

Výroční zpráva Rady pro rozhlasové a televizní vysílání za rok 2011 [online]. Dostupná z WWW: <http://www.rrtv.cz/cz/files/zpravy/VZ2011.pdf>

Priority Rady pro rozhlasové a televizní vysílání pro rok 2012 [online]. Dostupné z WWW: http://www.rrtv.cz/files/priority/Priority_Rady_pro_rok_2012.pdf

Odborné články

ŠIMORDOVÁ, Andrea. *Postup Rady pro rozhlasové a televizní vysílání při rozhodování o televizním násilí* [online]. [cit. 2012-03-26]. Článek dostupný z WWW: <http://www.epravo.cz/top/clanky/postup-rady-pro-rozhlasove-a-televizni-vysilani-pri-rozhodovani-o-televiznim-nasili-73788.html>

Webové stránky

Vypnutí zemského analogového televizního vysílání [online]. [cit. 2012-03-20]. Dostupné z WWW: <http://www.digitalne.tv/aktuality/detail/?id=100698>

Kuřimská kauza [online]. [cit. 2012-04-18]. Dostupné z WWW: http://cs.wikipedia.org/wiki/Ku%C5%99imsk%C3%A1_kauza

Krize v České televizi [online]. [cit. 2012-04-20]. Dostupné z WWW: http://cs.wikipedia.org/wiki/Krize_v_%C4%8Cesk%C3%A9_televizi

Abstrakt – Soudní přezkum rozhodnutí ve věcech rozhlasového a televizního vysílání

Cílem předkládané diplomové práce je v první řadě analyzovat systém rozhlasového a televizního vysílání v České republice a právní úpravu, kterou se toto vysílání řídí. Práce na počátku zachycuje historický vývoj vysílání na našem území od monopolního státního vysílání až po současný duální systém, který umožnil provozovat vysílání také komerčním subjektům.

Práce dále analyzuje roli Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, jakožto ústředního orgánu státní správy v oblasti regulace mediálního trhu. Rada reguluje přístup k vysílání pomocí udělování licencí a registrací, ale především dohlíží nad naplněním obsahových náležitostí, které stanoví zákon o vysílání. V případě rozporu pak vydává správní rozhodnutí, ve kterém může udělit provozovateli vysílání sankci.

Hlavní část této práce se zabývá soudním přezkumem výše uvedených rozhodnutí Rady v rámci správního soudnictví. Popisuje právní úpravu tohoto přezkumu a dále se zabývá hlavními věcnými otázkami, které soudy řeší.

Nejprve se zaměřuje na požadavek zákona poskytovat objektivní a vyvážené informace podle ust. § 31 zákona o vysílání. Dotýká se i přístupu politických stran do vysílání.

Dále řeší základní povinnosti provozovatelů vysílání podle ust. § 32 zákona o vysílání, kdy se zaměřuje především na zákaz vysílat pořady, které by mohly ohrozit fyzický, psychický nebo morální vývoj dětí a mladistvých. S tím souvisí problematika televizního násilí a fenomén tzv. reality show, jejichž závadným obsahem se soudy zabývaly v mnoha svých rozhodnutích.

Na závěr se tato práce soustředí na soudní rozhodnutí v oblasti regulace reklamy. V případě zákona o vysílání jde především o problematiku skryté reklamy, sponzorování a teleshoppingu. Práce rozebírá také soudní přezkum rozhodnutí Rady podle zákona o regulaci reklamy. V tomto případě jsou zdůrazněny otázky odpovědnosti provozovatele vysílání za reklamu na protiprávní výrobky a služby, reklamu která je v rozporu s dobrými mravy a reklamu ohrožující fyzický, psychický nebo morální vývoj dětí a mladistvých.

Klíčová slova: média, rozhlasové a televizní vysílání, soudní přezkum

Abstract – Judicial Review of Administrative Decisions in the Area of Television and Radio Broadcasting

The aim of the thesis is firstly analyzing the system of radio and television broadcasting in the Czech Republic and the legal environment in which this system exists. In the beginning the thesis describes historical development of broadcasting in our country since monopoly state broadcasting system to the present dual system, which enables private subjects to run their own broadcasting.

Furthermore, the thesis analyzes the role of the Czech Broadcasting Council as a central administrative body in the scope of media market. The Council grants broadcasting licences and registrations but primarily supervises whether broadcasters fulfil their duties established in the Broadcasting Act. In case they do not, the Council releases an administrative decision and may impose sanctions against broadcasters.

The crucial part of this thesis deals with judicial review of the above mentioned administrative decisions. It describes legal regulation of the judicial review and deals with basic questions regarding the content of broadcasting.

Firstly, it aims at judicial decisions regarding the legal requirement to present objective, impartial and unbiased information under section 31 of the Broadcasting Act. Moreover, it touches the form of access of political parties to the television and radio broadcasting.

Secondly, the thesis is concerned with the basic obligations based in section 32 of the Broadcasting Act. This section prohibits broadcasting of programmes which might jeopardize physical, mental or moral development of children and juveniles. This prohibition relates to the issue of television violence and the phenomenon of reality show, which frequently breached the legal obligations under the Broadcasting Act.

Finally, the thesis concentrates on the judicial review of administrative decision in the area of advertising. In case of regulation under the Broadcasting Act the key issues are hidden advertising, teleshopping and sponsoring. The thesis examines also decisions of the Council under the Advertising Regulation Act. In this case it emphasizes decisions concerning the liability of broadcasters for broadcasting advertisements on illegal products and services, advertisements against good morals and advertisements jeopardizing physical, mental or moral development of children and juveniles.

Keywords: media, broadcasting, judicial review